

Lausunnot, asiantuntijakommentit ja mielipiteet, [EPOELY/3344/2023](#), YVA-ohjelma, Lautamäen tuulivoimahanke, Teuva ja Karijoki

Koosteesta on poistettu oheismateriaalit, linkit ja henkilötiedot.

Lausunnot (viranomaiset)

Etelä-Pohjanmaan liitto

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt lausuntoja koskien Lautamäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

- VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen
- VE1: Lautamäen alueelle rakennetaan 36 yksikköteholtaan 7–10 MW:n tuulivoimalaa.
- VE2: Lautamäen alueelle rakennetaan 23 yksikköteholtaan 7–10 MW:n tuulivoimalaa.

Alustavien suunnitelmien mukaan tuulivoimahanke on tarkoitus liittää kantaverkkoon noin 5 km voimajohdolla Kärppiön sähköasemalla (SVE2) Teuvalla tai noin 5 km voimajohdolla suunnitellulla Åbackin sähköasemalla Kristiinankaupungissa (SVE1). Molemmat vaihtoehdot ovat joko 110 kV tai 400 kV suurjännitejohtoja ja sijoittuvat Fingridin nykyisen Kristinestad-Kärppiö 400 kV ja 110 kV johtokäytävän viereen.

Suunniteltu tuulipuisto sijoittuu noin 2,8 km Teuvan keskustasta etelään/lounaaseen ja 3 km Karijoen keskustasta pohjoiseen/luoteeseen. YVA-ohjelman mukaan tällä hetkellä alueella on lähinnä metsätalouskäytössä olevia maita.

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää lausuntopyynnöstä sekä lausunnon jättämiselle myönnetystä lisäajasta, ja antaa lausuntonaan seuraavaa.

Maakuntakaava

Lautamäen YVA-ohjelmassa on tuotu esiin Etelä-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat sekä valmisteilla olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n viranomaisten kuultavana ollut maakuntakaavaehdotus.

Viranomaiskuulemisen jälkeen maakuntakaavaehdotukseen sisältyvän Perkiönmäen tuulivoimaloiden alueen rajausta on muutettu vähäisesti alueen pohjoisosassa. Lisäksi maakunta-kaavaehdotuksesta on poistettu viheryhteystarve-merkinnät, jollainen sijoittui alun perin myös Lautamäen tuulivoimahankkeen alueelle. Viheryhteystarve-merkintöjen sijasta maakuntakaavaehdotukseen sisältyy ekologistia yhteyksiä koskeva yleinen suunnittelumääräys seuraavasti:

”Maankäytön suunnittelussa on tunnistettava alueen ekologiset yhteydet ja turvattava ne tavalla, joka mahdollistaa lajiston liikkumis- ja levittäytymismahdollisuudet. Tunnistettujen ekologisten yhteyksien alueella olevat nykyiset maa- ja metsätalousalueet tulee lähtökohtaisesti säilyttää maa- ja metsätalouskäytössä.”

YVA-ohjelman laadinnan jälkeen maakuntakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Julkisesti nähtävillä ollut maakuntakaavaehdotus on tarkasteltavissa Etelä-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla. Alustavan arvion mukaan maakuntakaavamerkintöihin ei ole julkisen nähtävillä olon perusteella tulossa Lautamäen tuulivoimahankkeen alueelle sijoittuvia muutoksia.

Maakuntakaavaehdotukseen sisältyvä tuulivoimaa koskeva yleinen suunnittelumääräys on todennäköisesti vielä tarkentumassa ennen maakuntakaavan lopullista hyväksymistä mm. yhteisvaikutusten arvioinnin osalta.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaehdotuksessa osoitetaan osin Lautamäen tuulivoimahankkeen kanssa samalle alueelle Perkiönmäen tuulivoimaloiden alue.

YVA-ohjelmassa on huomioitu Perkiönmäen alueelle maakuntakaavaehdotuksessa annetut aluekohtaiset suunnittelumääräykset. Julkisesti nähtävillä olleeseen maakuntakaavaehdotukseen sisältyneet aluekohtaiset suunnittelumääräykset ovat seuraavat:

”Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida tuulivoiman vaikutukset alueilla todettujen suurten petolintujen reviireihin. Voimaloiden määrä ja sijainti tulee suunnitella siten, ettei merkittäviä yhteisvaikutuksia muodostu reviirille suunniteltavien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.”

”Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida läheisen Suksenjärvi-Peninjärven virkistysalueen virkistysarvojen säilyminen sekä turvata alueen läpi kulkevan ohjeellisten ulkoilureitin Parra-Peurajärvi-Pohjanmaa käyttö ja kehittäminen.”

Liitto pyytää huomioimaan nämä aluekohtaiset suunnittelumääräykset osana vaikutusten arviointia ja sen kuvausta YVA-selostuksessa.

Liitto kiinnittää huomiota siihen, että YVA-ohjelmassa esitetty VE1 voimalasijainteinen poikkeaa osin merkittävästikin maa-kuntakaavaehdotukseen alueelle merkitystä Perkiönmäen tuulivoimaloiden alueesta. Valmisteilla olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaselostuksessa todetaan seuraavasti:

”Maakuntakaava osoittaa sille tarkoitettulla yleispiirteisellä tasolla tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvien alueiden rajat, mutta ei ratkaise voimaloiden lukumäärää, kokoa tai sijoittelua. Maakuntakaavan rajauksista poikettaessa on yleiskaavatasoisin selvityksin varmistettava, etteivät maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu. Maakuntakaavan aluerajaukset voivat siis tarkentua eli laajentua tai supistua yksityiskohtaisemman suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin myötä. Keskeistä on arvioida, toteutuvatko maakuntakaavan tavoitteet tarkentumisesta huolimatta ja ovatko tarkentuneet aluerajaukset maakuntakaavan mukaisia suhteessa muihin maakuntakaavamerkintöihin. Mikäli ristiriitaisia muita maakuntakaavan merkintöjä tai periaatteita ei ole ja yksityiskohtaisempien selvitysten perusteella maakuntakaavan tavoitteet yhä toteutuvat, tuulivoimaloiden alueet voivat toteutua laajempina. Maakuntakaavan aluerajausten tarkentuminen edellyttää tapauskohtaista tarkastelua ja harkintaa.”

Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää huomioimaan maakuntakaava-selostuksessa kuvatun periaatteen ympäristövaikutusten arvioinnissa, ml. vaikutusten arviointiin sisältyvät selvitykset.

Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää seuraamaan uuden kokonais-maakuntakaavan hyväksymiskäsittelyä sekä huomioimaan lopullisen maakuntakaavan merkinnät ja määräykset, mukaan lukien koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset. Valmisteilla oleva uusi kokonismaakuntakaava on tarkoitus viedä maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn syyskuussa 2024.

Sähkönsiirto

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää myönteisenä, että hankkeessa pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon olemassa olevia johtokäytäviä.

Valmisteilla olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaehdotukseen sisältyy seuraava sähkönsiirtoa koskeva yleinen suunnittelumääräys:

”Sähkönsiirtolinjojen toteutuksessa ei tule aiheuttaa merkittäviä haittavaikutuksia kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta arvokkaisiin alueisiin eikä virkistys-, luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueisiin.”

Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa maa- ja metsätalouden, asutuksen sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin. Määräys koskee vähintään 110 kV voimajohtoja.

Energiantuotantoalueiden ja energian varastointialueiden suunnittelussa on ensisijaisesti selvitettävä mahdollisuus toteuttaa sähkönsiirto kokonaan tai osittain maakaapelein. Muutoin liittäminen sähköverkkoon on pääsääntöisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin yhteistyössä muiden energiantuotannon toimijoiden kanssa.”

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee suunnitelmääräyksen mukaisesti selvittää mahdollisuus toteuttaa hankkeen sähkönsiirto kokonaan tai osittain maakaapelein. Suunnitelmääräyksellä pyritään vähentämään sähkönsiirtoinfrastruktuurin rakentamisesta aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia, jotka korostuvat Lautamäen hankkeen alueella, jonne tiedetysti on suunnitteilla sähkönsiirtoyhteyksiä lukuisista energiantuotantohankkeista. Maakaapeloinnin selvittämistä puoltaa myös hankkeessa suunniteltujen sähkönsiirtoyhteyksien verrattain lyhyt pituus.

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo yleisesti, että tällä hetkellä uusiutuvan energian hankkeiden edellyttämien sähkönsiirtoyhteyksien kokonaissuunnittelu ja yhteisvaikutusten arviointi on haasteellista ja osin puutteellista. Tämän vuoksi Etelä-Pohjanmaan liitto toivoo, että Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-selostukseen sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutusten arvioinnin (ml. maakaapelointi) yhteyteen liitetään kartta, joka sisältää hankkeen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet YVA-ohjelman sivulla 30 olevan kuvan 2–3 tapaan sekä näiden lisäksi kaikki lähialueen olemassa olevat voimajohdot sekä uudet suunnitellut sähkönsiirtoreitit. Kartta, joka sisältäisi sekä energiahankealueet että lähialueille sijoittuvat olemassa olevat ja suunnitellut sähkönsiirtoyhteydet, tukisi energiahankkeiden ja niiden vaatiman sähkönsiirtoinfrastruktuurin yhteisvaikutusten arviointia huomattavasti nykyistä paremmin.

Maisemavaikutukset

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää myönteisenä, että arviointiohjelmassa on tunnistettu tuulivoiman maisemavaikutusten arviointioppaiden soveltamisen haasteet nykyaikaisiin tuulivoimaloihin. Ohjelmassa ei kuitenkaan tarkemmin kuvata, miten oppaita aiotaan soveltaa maisemavaikutusten arviointimenetelmiin. Etelä-Pohjanmaan liitto toivoo, että maisemavaikutusten arviointiin liittyvien oppaiden soveltamishaasteet huomioidaan esimerkiksi kasvattamalla arvioinnissa käytettäviä etäisyysvyöhykkeitä ja kuvaamalla konkreettisesti oppaan soveltaminen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa.

Yhteisvaikutukset

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää yhteisvaikutusten arviointia hyvin keskeisenä Lautamäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin osana ja toivoo, että yhteisvaikutusten arviointi on kattavaa ja perusteellista huomioiden eri teemat.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää myönteisenä, että vaikka ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa yhteisvaikutusten arviointimenettely onkin kuvattu niukasti, on ohjelmassa kuitenkin tunnistettu jo yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta keskeisiä paikallisia kysymyksiä.

Maakuntakaavaehdotuksessa alueelle osoitettavien tuulivoimaloiden alueiden väliin sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen merkintä 'Ranta-Tarkan alue', jolle kohdistuu yhteisvaikutuksia eri tuulivoimaloiden alueilta. Liitto pyytää kiinnittämään erityistä huomiota alueen luontoarvoihin kohdistuviin yhteisvaikutuksiin.

Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmaan muuta lausuttavaa.

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkökäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniiset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniiset vaatimukset. Kustakin liittymästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Tuulivoima-alueella reunassa sijaitsevat Fingridin 400 kV (kilovoltin) voimajohto ja 110 kV voimajohto Kristinestad-Kärppiö. Toimitamme pyynnöstä tietoa voimajohtoalueen teknisistä tiedoista ja lunastuksesta.

Voimajohtojen etäisyysvaatimukset tuulivoimaloille on otettava huomioon tuulivoimaloiden suunnittelussa. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna.

Pyydämme kuitenkin huomioimaan tuulivoimaloiden suunnittelussa, että Fingridin suunnitelmissa on kehittää alueen voimansiirtoverkkoa, millä mahdollistetaan uusiutuvan energian hankkeita. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti luonteva paikka uusille voimajohtoille on nykyisten voimajohtojen käytävässä, joten tulevaisuudessa niihin kohdistuu yhä enemmän kehittämispainetta. Voimajohtokäytäviä ei kannata ympäröidä liian tiivisti tuulivoimaloilla.

Fingridillä ei ole muuta lausuttavaa tässä vaiheessa. Lausumme mielellämme jatkossa hankkeen eri vaiheista, tietojen ja ratkaisun tarkentuessa. Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin ja voimajohtojen yhteensovittamisen tarpeisiin.

Voimajohtojen suhdetta maankäyttöön asioita käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyyntöön ensisijaisesti verkkosivun kautta tai tarvittaessa sähköpostilla

Fingrid Oyj:llä ei ole muuta kommentoitavaa arviointiohjelmasta eikä osallistumis- ja arviointisuunnitelmista.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy

Fintraffic Lennonvarmistus Oy vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista 22 lentoasemalla Suomessa. Toimintamme lähtökohtana on aina lentoliikenteen turvallisuus, lentojen sujuvuus ja säännöllisyys. Ilmailulaki määrää lentoesteistä siten, että rakennelma tai laite ei saa häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa

lentoturvallisuudelle. Ilmailulain 1.10.2023 voimaantulon mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto selvittää osana lentoestelupaprosessia lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle.

Ilmatieteen laitos

Lautamäen Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle Lautamäkeen. Suunniteltu tuulipuisto sijoittuu noin 2,8 km Teuvan keskustasta etelään/lounaaseen ja 3 km Karijoen keskustasta pohjoiseen/luoteeseen. Hankkeessa suunnitellaan enintään 36 tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 320 metriä ja alueen pinta-ala on noin 5 600 hehtaaria.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Lautamäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Lautamäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta. Huomiona, että alueella on runsaasti tuulivoimaa ja ne aiheuttavat merkittävää häiriöaikaa tutkimuksiin ja voivat mahdollisesti vaikuttaa alueen sääpalveluun.

Karijoen kunta

Lautamäen Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle Lautamäkeen. Suunniteltu tuulipuisto sijoittuu noin 2,8 km Teuvan keskustasta etelään/lounaaseen ja 3 km Karijoen keskustasta pohjoiseen/luoteeseen. YVA-menettelyssä tarkastellaan tuulivoima-alueita (hankealue) sekä sähkönsiirtoreittivaihtoehtoja. Hankkeessa suunnitellaan enintään 36 tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 320 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho hankkeessa on 7–10 MW ja hankkeen kokonaisteho enintään 360 MW.

Alustavien suunnitelmien mukaan tuulivoimahanke on tarkoitus liittää kantaverkkoon Kärppiön sähköasemalla (SVE2) Teuvalla tai suunnitellulla Åbackin sähköasemalla Kristiinankaupungissa (SVE1). Molemmat vaihtoehdot ovat joko 110 kV tai 400 kV suurjännitejohtoja ja sijoittuvat Fingridin nykyisen Kristinestad-Kärppiö 400 kV ja 110 kV johtokäytävän viereen. Sähkönsiirron reittivaihtoehdot ja tekniset ratkaisut tarkentuvat suunnittelun aikana.

Karijoen kunta edellyttää, että kunnan asukkaiden elinoloihin kohdistuvien vaikutukset, kuten melu ja välke sekä vaikutukset maisemaan arvioidaan huolellisesti huomioiden muut alueella suunnitteilla olevat, ja jo toimivat tuulipuistot sekä niiden yhteisvaikutukset. Karijoen kunta ehdottaa, että ympäristövaikutusten arvioinnissa laaditaan maisemavaikutusten havainnollistamiseksi laajasti havaintokuvia erityisesti Karijoen

Myrkyn kylän alueelta siten, että alueella suunnitteilla olevien ja jo toimivien tuulipuistojen näkymät ja maisemavaikutukset huomioidaan.

Sähkön siirron toteutuksessa kunta esittää käytettäväksi maakaapelointeja ja olemassa olevia johdinkäytäviä ylöspäin rakentaen.

Kauhajoen kaupunki

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Kauhajoen kaupungilta lausuntoa Lautamäen tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). Tuulivoimahanke sijoittuu Teuvan ja Karijoen alueelle.

Hankkeessa Fortumin omistama Lautamäen Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle Lautamäkeen. Hankealueelta on etäisyyttä Kauhajoen kunnan rajalle n. 4,2 km ja keskustajamaan n. 18 km. Hankealueelle suunnitellaan enintään 36 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 7-10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 320 metriä. Hankealueen pinta-ala on noin 5 600 ha.

Hankkeen vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahden eri hankevaihtoehdon (VE1 ja VE2) vaikutusten suuruutta suhteessa tilanteeseen, jossa hanketta ei toteuteta (vaihtoehto VE0). Lisäksi vertaillaan kahden eri sähkönsiirtolinjavaihtoehdon arvioituja vaikutuksia.

- Vaihtoehto VE0: hanketta ei toteuteta.
- Vaihtoehto VE1: Tuulivoima-alueelle rakennetaan 36 yksikköteholtaan 7–10 MW:n tuulivoimalaa. Tuulivoima-alueen kokonaisteho on maksimissaan 360 MW ja alueen pinta-ala 5 612 ha.
- Vaihtoehto VE2: Alueelle rakennetaan 23 yksikköteholtaan 7–10 MW:n tuulivoimalaa, jolloin tuulivoima-alueen maksimiteho on 230 MW ja alueen pinta-ala 1 961 ha.

Arvioitavat sähkönsiirtovaihtoehdot

- Vaihtoehto SVE1: Noin 5 kilometrin voimajohto (110 kV tai 400 kV suurjännitejohto) etelään kulkisi Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevalle Åbackin sähköasemalle.
- Vaihtoehto SVE2: Voimajohtoreitti (110 kV tai 400 kV suurjännitejohto) tuulivoima-alueelta noin 5 kilometriä pohjoiseen sijaitsevalle Fingrid Oyj:n Kärppiön sähköaseman verkkoliityntäpisteelle.

Suunnitellut voimajohtoreitit sijoittuvat Fingridin nykyisen Kristinestad-Kärppiö 400 kV ja 110 kV johtokäytävän viereen.

Arvioitavat ympäristövaikutukset

YVA-lain mukaan YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen vaikutukset väestöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, vaikutukset maahan, maaperään, veteen, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön sekä vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen. Näiden lisäksi arvioidaan vaikutukset em. tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus esittää YVA-ohjelmasta seuraavat huomiot:

Kauhajoen kaupungin asukkaiden näkökulmasta on tärkeää, että elinoloihin kohdistuvien vaikutukset, kuten vaikutukset maisemaan arvioidaan huolellisesti, jotta vaikutuksia voidaan ehkäistä kaavasuunnittelun ratkaisuisissa. Lautamäen YVA-ohjelma sisältää vaikutusten arvioinnin keskeisistä vaikutuksista.

Voimalat näkyvät Kauhajoella mm. Pöntäneelle, jonka peltoaukeille (Pöntäneen jokivarsimaisema) etäisyyttä voimaloista on 10-15 km. Kauhajoen kaupunki esittää, että ympäristövaikutusten arvioinnissa laaditaan maisemavaikutusten havainnollistamiseksi kuvasovite hankkeesta Pöntäneen peltoaukeilta seututieltä 663 huomioiden soviteissa myös Kauhajoen Kankalonselän vireillä oleva ja Mustaisnevan toteutunut tuulivoimahanke.

Käsittely: Puheenjohtaja jääväsi itsensä (intressijäävi) tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallituksen päätös: Hyväksyttiin.

Merkittiin, että puheenjohtajana tämän pykälän osalta toimi kaupunginhallituksen ensimmäinen varapuheenjohtaja.

Kauhajoen ympäristölautakunta

Lautamäen tuulivoimala Oy suunnittelee tuulipuistoa Teuvan sekä Karijoen kunnan rajalle Lautamäkeen. Suunnittelusta hankkeesta on matkaa Teuvan keskusta 2,8 km ja Karijoen keskusta 3 km. Hankkeessa suunnitellaan enintään 36 yksikköteholtaan 7-10 MW:n tuulivoimalan rakentamista alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus tulee olemaan enintään 320 metriä ja hankkeen kokonaisteho enintään 360 MW. Alustavien suunnitelmien mukaan tuulivoimahanke on tarkoitus liittää kantaverkkoon Kärppiön sähköasemalla (SVE2) Teuvalla tai suunnitteluvaiheessa olevalla Åbackin sähköasemalla Kristiinankaupungissa (SVE1). Molemmat vaihtoehdot ovat joko 110 kV tai 400 kV suurjännitejohtoja ja sijoittuvat Fingridin nykyisen Kristinestad-Kärppiö 400 kV ja 110 kV johtokäytävän viereen. Sähkönsiirron reittivaihtoehdot ja tekniset ratkaisut tarkentuvat suunnittelun aikana. Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt hankkeen arviointiohjelmasta lausuntoa Kauhajoen kaupungin ympäristöpalveluilta. Kauhajoen kaupungin ympäristölautakunta vastaa Kauhajoen lisäksi, myös Teuvan, Karijoen sekä Isojoen ympäristösuojelun sekä ympäristöterveyden tehtävistä.

Ympäristöpäällikön ehdotus: Kauhajoen kaupungin ympäristölautakunta esittää lausuntonaan Lautamäen tuulivoimahankeeseen YVA-ohjelmasta seuraavaa:

Tuotantoalueella ja sähkönsiirtoreittien lähistöllä sijaitsee useita pohjavesialueita. Lähtökohtaisesti hanke ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai vaikuttaa haitallisesti sen määrään. Rakentamisen että toiminnan aikaiset vaikutukset pohjaveteen on tärkeää arvioida huolellisesti. Arvioinnissa tulee huomioida vaikutukset sekä pohjaveden määrään että sen laatuun. Mikäli alueella sijaitsee yksityisiä talousvesikaivoja, tulisi hankkeen mahdolliset vaikutukset myös niihin arvioida.

Ympäristölautakunta toteaa, että hankkeen melun, varjostuksen ja välkkeen vaikutusalueella sijaitsee merkittävä määrä asuin- ja vapaa-ajankiinteistöjä, minkä vuoksi näiden haittojen vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomioita ja tarkkuutta.

Terveyshaittojen välttämiseksi lähtökohtana tulee olla, että ulkomelutason ohjearvoja koskevan valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) ohjearvot täyttyvät. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa asunnon ja muiden oleskelutilojen terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) on annettu sisämelua koskevat toimenpiderajat, joiden tulee myös täyttyä. Terveyshaittojen syntymisen kannalta on ratkaisevaa melutaso sisällä yöaikaan, kun nukutaan.

Alueella on eri-ikäistä rakennuskantaa, niin vakituisen kuin loma-asuntojen äänieristävyys voi olla melko vaihtelevaa, joka tulee tarkastelussa ottaa huomioon. Ulkomelutasojen ohjearvojen täytyminen ei välttämättä takaa sisämelun toimenpiderajojen täyttymistä esimerkiksi rakennuksissa, joiden ääneneristävyys on heikko tai tuulivoimalan melu sisältää pienitaajuista ääntä. Tuulivoimaloiden ja melulle alttiiden kohteiden välistä etäisyyttä mitoitettaessa tulee siten arvioinnissa huomioida myös sisämelun toimenpiderajojen täytyminen. Riittävä etäisyys asutukseen on vaikuttavin hallintakeino. Arviointityön edetessä on suunnittelussa voitava poistaa ne voimalat, jotka vaikutustarkastelun perusteella eivät ole toivottavia.

Melulaskennat tulee tehdä arvoilla, joilla on suurimmat meluvaikutukset, kun rakennettavien tuulivoimaloiden tyyppi ei ole vielä tiedossa. Lisäksi tulee tarkastella melumallinnuksiin liittyviä epävarmuustekijöitä sekä mahdollisia virhelähteitä. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota niihin kohteisiin, joilla ollaan lähellä ohje- tai raja-arvoja. Arvioinnissa on huomioitava, että hankkeen melu voidaan kokea häiritsevänä, vaikka raja- tai ohjearvojen ylittymistä ei tapahtuisikaan. Välkevarjostusvaikutuksia mallinnettaessa tulee edellä olevat seikat ottaa huomioon.

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida elinympäristön terveellisuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden näkökulmasta. Erityisesti on arvioitava sitä, kuinka hankkeesta aiheutuvat vaikutukset yhdessä (esimerkiksi

melu, välkevarjostus, maiseman muutos ja mahdollinen virkistyskäyttöarvon väheneminen) vaikuttaisivat tuulivoima-aluetta lähimpänä sijaitsevaan loma- ja vakinaiseen asutukseen muiden lähistöllä olevien tai suunnitteilla olevien hankkeiden kanssa.

Hankkeen edetessä vaikutukset virkistyskäyttöön, maisemaan sekä kulttuuriperintöön ja historiallisesti merkittäviin kohteisiin on syytä selvittää huolellisesti. Alueella on tehty Suomen oloissa poikkeuksellisia historiallisia löytöjä. Tuulivoimaloiden sijoittelussa tulee ottaa huomioon riittävät etäisyydet historiallisesti merkittäviin kohteisiin niin, että myös mahdollisten onnettomuuksien sattuessa muinaisjäännökset eivät vaarannu.

Lukuisat virkistyskäyttöä palvelevat alueet sivuavat lähellä tuulivoimala-aluetta. Etenkin hankealueen itäpuolen halki kulkeva muinaisvuorten reitistö, Kakkorinvuoren kota (Karijoen korkeimmalla kohtaa), sekä virkistysreittien varsilla olevat lintutornit ovat suosittuja matkailukohteita sekä paikallisille, että ulkopaikkakuntalaisille. Ympäristölautakunta ehdottaakin, että maisema-analyysit sekä näköhavaintokuvat tulisi toteuttaa myös kyseisistä paikoista. Analyyseissä tulee huomioida myös vaikutukset matkailun sekä virkistyskäytön muuttumiseen.

Hankealueella on kolme metsälain 10 §:n mukaisia kohteita. Tuulivoimaloiden sijoittelu tulee suunnitella niin, ettei niiden rakentaminen, purkaminen tai mahdollinen hajoaminen aiheuta näiden kohteiden elinympäristöjen ominaispiirteiden katoamista tai muuttumista.

Alue sijoittuu Suupohjan metsät FINIBA-alueelle. Alueella on selvityksissä havaittu useita uhanalaisten lajien pesintöitä. Hankealueen lähistöllä ja mahdollisella sähkönsiirtoreitillä on tehty havainto myös salassa pidettävästä lajista. Vaikutukset uhanalaisiin lajeihin sekä salassa pidettävään lajiin tulee selvittää huomioiden tuulivoimaloiden koko elinkaari sekä sähkölinjojen reitit. Hankealue sijoittuu metsä-hanhen sekä kurjen kevät- ja syysmuuttoreitille sekä laulujoutsenen kevätmuuttoreitille. Ympäristösuojelu haluaisi huomauttaa, että arviointiohjelmassa esitetty, lintujen muuttoreittejä kuvaava kartta, ei anna oikeanlaista kuvaa lintujen muuttoreiteistä. Kartassa on havainnollistettu muuttoreittejä ohuina, erivärisinä viivoina, eikä muuttoreittien leveys ole esitetty selkeästi. Arviointiselostuksessa olisi syytä havainnollistaa reittejä selvemmin tai käyttää Birdlife Suomen ”Suomen lintujen päämuuttoreitit 2023” julkaisun kartta-aineistoa päämuuttoreittien havainnollistamiseen.

Voimajohtojen osalta tulee selvittää koronamelun sekä sähkö- ja magneettikenttien terveysvaikutukset. Ilmakaapelin osalta tulee arvioida myös mahdolliset yhteisvaikutukset olemassa olevien voimajohtojen kanssa.

Hankkeen yhteisvaikutuksien tarkkailussa tulee ottaa huomioon kaikki alueella, sekä lähialueilla, olemassa olevat sekä suunnitteilla olevat energiahankkeet sekä niiden sähkönsiirto. Näiden hankkeiden luontoa, elintiloja, muuttoreittejä sekä revierejä pirstovat vaikutukset tulee selvittää huolellisesti. Yhteisvaikutukset maisemaan, meluun sekä välkkeeseen tulee selvittää ja kuvata selkeästi ja riittävällä tarkkuudella, ottaen huomioon tuulivoimaloiden suurempi koko sekä teho. Vaikutukset tulee selvittää etenkin läheisten asuinkestittymien osalta.

Ympäristönsuojeluviranomainen haluaa huomauttaa, että YVA-ohjelman lähialueen tuulivoimalahankkeita kuvaavassa kappaleesta puuttuu useampi lähialueen energiahanke. Jo olemassa oleva Sauna-maan tuulipuisto sekä suunnitteilla olevista hankkeista Siltaneva ja Pahkaneva-Paukkakangas puuttuvat kappaleesta.

Ympäristölautakunta huomioi, ettei yhteisvaikutusten arviointia ole kirjattu erityisosaamisalueeksi yhdellekään asiantuntijalle. Myöskään ympäristöterveydenhuollon (terveydensuojelun) erityisosaamista ei ole yhdelläkään asiantuntijalla.

Lisäksi toivotaan kuvasovitteita Myrkyn kylän, Komsin kylän, Luovankylän sekä Järvikylän suunnalta, jotka ovat lähimmät kylätaajamat.

Kauhajoen kaupungin ympäristölautakunta on 07.06.2023 kokouksessaan ottanut kantaa, että etäisyys hankealueen tuulivoimaloista on oltava vähintään 2 km lähimpään asutukseen

Käsittely: Jäsen X teki vastaehdotuksen: hän esitti, että ympäristölautakunta ei hyväksyisi Lautamäen tuulivoimalaa. 3 muuta jäsentä kannattivat xxx. Jatkokeskustelussa ympäristöpäällikkö totesi, että tässä vaiheessa YVA-ohjelmasta annetaan lausunto, eikä päätetä tuulivoimalan rakentamisesta. Hankkeesta tulee YVA-selostus lausuttavaksi myöhemmässä vaiheessa. Jäsenet vetivät omat vastaehdotuksensa pois tästä vaiheesta. Vastaehdotus raukesi kannattamattomana. Henkilö Y pysyi kannassaan.

Ympäristölautakunnan päätös: Hyväksyttiin.

Y jätti eriävän mielipiteen.

Eriävä mielipide ympäristölautakunnan kokous pykälä 385 Lautamäki YVA 26.6 -2024

Ehdotin V0 vaihtoehtoa koska tuulivoimaloilta puuttuu *yhteisvaikutusten arviointi*. Voimaloita tulee alueelle joka puolelle ja on kohtuutonta asukkaiden eriarvoistamista sekä aiheuttaa asuntojen hinnan romahduksen. Terveysriski asumisele on todellinen ja vaarantaa jopa alueen karjan kasvatuksen. Voimala kokoa pienennettävä koska niistä melu tietoa olemassa.

10 Mw voimaloista ei ole ainakaan Suomessa melukokemusta muusta kuin laskennallisia. Ympäristöviranomaisella lautakunnalla tiedossa että meluhaittaa liian lähelle , liian suuria ja useaan ilmansuuntaan aiheuttaa asukkaille todellista terveyshaittaa. Tuuliyrittäjä itse todennut että tehon noustessa meteli -painemuutos on suurempaa. Alueeltamme useita melumittauspyyntöjä.

Melumittauksissa on myös puutteita koska melun mittauksissa jätetään huomioimatta kovalla tuulella (0 esim .(200m korkeudessa = 15m/sek.) maanpinnassa voi olla tyventä (0m/sek.) ja melu tulee kiinteistöihin kohtuuttoman kovana, suosituksot roimasti ylittäen mutta tuloksia ei huomioida koska mittaus ohjeistus on virheellinen.

Kunnissa on 2k etäisyys asumiskiinteistöihin ehtona mutta koskee 2-3mw tuulivoimaloita. Haetut 10mw (etäisyys suositus 4x2.5mw) voimalat tulee aiheuttamaan moninkertaisesti kovemmat terveys ja meluhaitat kuin pikkuvoimaloissa 2.5mw.

Sähkön siirrossa on myös vakavia puutteita johtuen johtokäytävien annetuista levennyys mahdollisuuksista ! Vaikka asumiskiinteistöjä on välittömässä läheisyydessä joka aiheuttaa vakavan terveysriskin asukkaille. Terveysriski on ympäristölautakunnassa tiedossa sähkön siirrosta ! Jännitettä nostetaan 4 kertaiksi joka lisää terveys haittaa merkittävästi (0Sähkölinjoja tulee asettaa samoihin vapaasti seisoviin pylväisiin jotka myös säästää metsiä hakkuilta. Merikaapelia tulee asentaa kaikkien suunnitteilla olevien voimala alueiden sähkön siirtoon ja jopa huotovarmuuden ja kriisinhallinnan vuoksi. Lautakunnalle on esitettävä sähkön siirron aiheuttamat pullon kaulat helsinkiin ja ulkomaan vientiin saakka. Fingrid ilmoitus linjat täynnä.

Myöskään maapohjan lunastukseen pitää ottaa uusi käytäntö eli maapohjalle kuuluu aina kiinteistön omistajan kanssa sovittu vuokra tai sopia vaihtometsää tai peltoa tilalle. Purkukustannuksiin pitää velvoittaa rahasto soralupiin ja turvelupiin verrattava kattaen täydellisesti purkukustannukset ja tuloutettavan paikallisesti.

Peräänkuulutan kuntapäätäjien vastuuta luvituksessa koska viimekädessä päättäjät kantaa vastuun tekemistään hatarilla tiedoilla annetuista myönteisistä rakennus ja ympäristöluvista ja lausunnoista .

Tiedossamme on Isojoella merkittävää meluhaittaa olevia voimaloita jotka kiistatta tekee kiinteistöissä asumisen tukalaksi, jopa mahdottomaksi ja terveys vaarantuu.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa koskien Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmaa.

Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa on kohdassa 5.2.5 on kerrottu lentoestelupaprosessista. Ilmailulaki on muuttunut 1.10.2023 lentoestelupaprosessin osalta. Aiemmin lentoestelupaa varten hakijan tuli pyytää ensin ilmaliikennepalvelujen tarjoajan (Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n) lentoestelausunto.

Jatkossa lentoestelupahakemukseen ei tarvitse enää liittää ilmaliikennepalvelujen tarjoajan lausuntoa aiotusta lentoesteestä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom pyytää lausunnot lupahakemuksen saatuaan.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliinaatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 – 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Luonnonvarakeskus

Lautamäen Tuulivoima Oy suunnittelee 36 voimalan tuulivoimapuistoa Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle Lautamäkeen. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on 320 m ja hankealueen pinta-ala on n. 5162 ha.

Sähkönsiirron osalta suunnitellaan hankkeen liittämistä kantaverkkoon joko 110 kV tai 400 kV ilmajohtolla Kärppiön sähköasemalla Teuvalla tai Åbackin suunnitellulla sähköasemalla Kristiinankaupungissa.

2 Lausunto

Pydytynä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnonaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueelle on toteutettu maastokaudella 2023 lintujen muuton seurannat, metsojen soidinpaikkaselvitys, pesimälinnustoseelvitys ja nisäkkäiden lumijälkilaskenta.

Kanalintujen soidinpaikkaselvityksissä metson soidinpaikkoja varmistui tuulivoima-alueella yhteensä viisi ja teerien soidinpaikkoja kolme. Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis

satunnaisvaihtelulle. Tällöin selostuksessa tehtävien tulosten tulkinnessa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Luke huomauttaa, että luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta.

Saukosta tehtiin lumijälkilaskennan yhteydessä merkkejä Päkin peltoalueiden läheltä ojasta. Luke huomauttaa, että mikäli saukon käyttämien vesistöjen yli kohdistuu rakentamista, tulee saukko huomioida sillan tai rummun rakenteissa ja rakentamisen ei tule kohdistua saukon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen läheisyyteen.

Hankealue sijoittuu Kaskisen susilauman reviirille. Alueella myös muiden suurpetojen esiintyminen on mahdollista. Lumijälkilaskennassa ei todettu merkkejä suurpedoista. Talviunta viettävän karhun esiintymisen kartoittamisen osalta Luke huomauttaa, että lumijälkilaskenta ei ole mielekäs menetelmä.

Suurpetojen osalta Luke huomauttaa, että tehdyt selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla määrittää.

Hankealueen läheisyydessä (20 km säteellä) on 13 eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta, joista osa rajautuu toisiinsa ja muodostaa isoja tuulivoima-alueita. Tämän hankkeen selostusvaiheessa tulee kiinnittää erityisesti huomiota hankkeen yhteisvaikutuksiin. Direktiivilajien asuttamilla alueilla on otettava huomioon muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus paikallistai osapopulaatiotasolla kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin.

Luke huomauttaa, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Luke huomauttaa, että tehdyt suurpetoselvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida tehtyjen selvitysten avulla määrittää. Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi on tärkeää keskittyä ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Länsrannikon ympäristöyksikkö

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten ger miljösektionen möjlighet att ge utlåtande om programmet för miljökonsekvenser för Lautamäki vindkraftsprojekt.

Utlåtandet skall inlämnas senast den 7.6.2024 och ges som ett tjänstemannautlåtande.

Projektområdet är på gränsen mellan kommunerna Östermark och Bötom. Vindkraftsparken är även nära gränsen till Kristinestad i söder. I MKB-förfarande granskas vindkraftsområdet samt alternativa

elöverföringssträckningar. I projektet planeras byggande av högst 36 vindkraftverk. De planerade kraftverkens totalhöjd är högst 320 meter. Vindkraftverkens enhetseffekt är 7–10 MW.

Utlåtande

Väsentligt är att avgränsningen och omfattningen av kraftverksområdet samt placeringen av de enskilda vindkraftverken planeras väl så att olika slag av negativa konsekvenser för bosättning, landskap, rekreation, miljö och natur minimeras.

Placeringen av kraftverken får inte vara sådan att miljöministeriets riktvärden för buller överskrids. I alternativ 1 är kraftverk planerade nära gränsen till Kristinestad och det finns bosättning på ett avstånd mindre än 1 km från närmaste kraftverk på Kristinestads sida. Vid nordliga vindar kan eventuellt problem med buller uppstå. Bullerproblem som orsakas på andra sidan kommungränsen är problematiska med tanke på övervakning och behov av ett eventuellt miljötillstånd.

Ljus- och skuggeffekter från vindkraftverken får förekomma under så kort tid av året, att inga oskäligen olägenheter uppstår vid de störda objekten i omgivningen, Väst kustens miljöenhet använder 8 h/år som gräns.

Kraftlednings-alternativ SVE1 planeras att dras till Åback el-station. Tillräckliga naturutredningar bör utföras längs med linjedragningarna.

Metsähallitus

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on kuuluttanut Teuvan ja Karijoen alueella sijaitsevan Lautamäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelman). Tuulivoimahanke muodostuu korkeintaan 36 tuulivoimalasta, joiden yksikköteho on korkeintaan 10 MW. Hankkeen sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa suurjännitejohdolla (400/110 kV), joka rakennetaan joko Kärppiön tai Åbackin sähköasemalle. Hankkeesta vastaava on Lautamäen Tuulivoimahanke Oy.

YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehtoa (VE0) lisäksi kahta hankevaihtoehtoa, joissa alueelle toteutetaan 36 (VE1) tai 23 (VE2) tuulivoimalaa. Sähkönsiirron osalta YVA-menettelyssä arvioidaan kahta vaihtoehtoa, joissa tuulivoima-ajat liitetään sähköverkkoon joko Kärppiön sähköaseman (SVE1) tai Kristiinankaupungin Åbackin sähköaseman (SVE2) kautta. Uuden ilmajohdon osuus on molemmissa sähkönsiirron vaihtoehtoissa noin 5 km ja se kulkee nykyisen Kristiinankaupunki-Kärppiö 400/110 kV johtokäytävän vieressä. Sähkönsiirron reittivaihtoehdot ja tekniset ratkaisut tarkentuvat suunnittelun aikana.

Metsähallitus hallinnoi tuulivoima-alueen läheisyydessä kiinteistöjä Lutakkonevan Natura-alueella (FI0800014, SAC), joka sijoittuu lähimmillään 2,3 km päähän vaihtoehtoa VE1 mukaisen tuulivoima-alueen rajasta. Alueita hallinnoi Metsähallituksen luontopalvelut. Natura-alueeseen kuuluva Tarkankeidas on perustettu soidensuojelualueeksi asetuksella VnA 801/1985. Lutakkonevan alue on soidensuojeluohjelma-alue mutta aluetta ei ole perustettu luonnonsuojelualueeksi.

YVA-ohjelmassa (kpl 8.2.2) tuodaan yleisellä tasolla esiin, että hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava vaikutukset Natura 2000-verkoston alueisiin, jos hanke tai suunnitelma yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura-alueen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja. Lisäksi samassa kappaleessa todetaan, että hankkeen suorat ja epäsuorat vaikutukset muiden suojelualueiden suojeluperusteisiin arvioidaan jokaisen suojelualueen osalta kokonaisuus ja vaikutusten merkittävyys huomioiden. Vaikka YVA-ohjelmassa tunnistetaan hankealueen ympäristöön sijoittuvat Natura- ja luonnonsuojelualueet, ei YVA-ohjelmassa määritellä yksityiskohtaisesti, minkä alueiden osalta vaikutusten arviointi tai esim. Natura-tarveharkinta tullaan YVA-selostukseen tekemään. Tästä syystä luonnonsuojelualueisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia

ei ole mahdollista yksityiskohtaisesti kommentoida. Lähimmäs hankealuetta sijoittuvat Lutakkonevan Natura-alue ja siihen kuuluva Tarkankeitaan soidensuojelualue ovat Metsähallituksen hallinnassa. Lutakkonevan Natura-alueen osalta Metsähallitus näkee tarpeellisenä selvityksen laatimisen Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta.

Lutakkonevan Natura-alueen ympäristöön suunnitellaan Lautamäen hankkeen lisäksi myös muita tuulivoimahankkeita. Natura-alueen itäpuolella on samanaikaisesti Lautamäen hankkeen kanssa nähtävillä Kankalonselän tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaehdotuksessa esitetyistä tuulivoima-alueista Lutakkonevan Natura-alueen ympäristöön sijoittuvat Lautamäen hankealueen kattavan Perkiönmäen alueen lisäksi Mustaisnevan ja Kankalonselän tuulivoima-alueet. Metsähallitus katsoo, että erityisesti jos hankkeessa esitetään maakuntakaavan mukaista aluerajausta laajemman tuulivoimapuiston toteuttamista, tulee YVA-selostuksessa arvioida yksityiskohtaisesti myös hankkeiden yhteisvaikutukset Lutakkonevan Natura-alueen mutta myös mm. alueelle sijoittuvien suoalueiden linnuston kannalta.

Muilta osalta Metsähallituksen ei ole lausuttavaa suunnitellusta tuulivoimahankkeesta.

Pohjanmaan liitto

Lautamäen Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle Lautamäkeen. Hankealue sijaitsee Etelä-Pohjanmaan maakunnassa Pohjanmaan maakunnan rajan tuntumassa.

Alueelle suunnitellaan enintään 36 yksikköteholtaan noin 7–10 MW:n tuulivoimalan kokonaisuutta, jolloin tuulivoimapuiston kokonaisteho tulee olemaan arviolta noin 230–360 MW. Tuulivoima-alueelle rakennetaan lisäksi tarvittavat huoltotiet sekä alueen sisäinen maakaapelointi tuulivoimaloiden ja alueen oman sähköaseman välille.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

- VE 0: Hanketta ei toteuteta.
- VE 1: Alueelle rakennetaan 36 tuulivoimalaa.
- VE 2: Alueelle rakennetaan 23 tuulivoimalaa.

Arvioitavat sähkönsiirron vaihtoehdot:

- SVE1: Noin 5 kilometrin suurjännitejohto (110 kV/400 kV) tuulivoima-alueelta etelään suunnitteilla olevalle Åbackan sähköasemalle. Reitti kulkee Fingridin nykyisen Kristinestad-Kärppiö 400 kV ja 110 kV johtokäytävän vieressä.
- SVE2: Noin 5 kilometrin suurjännitejohto (110 kV/400 kV) tuulivoima-alueelta pohjoiseen Kärppiön sähköasemalle. Reitti kulkee Fingridin nykyisen Kristinestad-Kärppiö 400 kV ja 110 kV johtokäytävän vieressä.

Sähkönsiirron reittivaihtoehdot ja tekniset ratkaisut tarkentuvat suunnittelun aikana.

Lausunto

Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta ja haluaa nostaa esille lausunnoissaan seuraavaa:

Tuulivoimahankkeen YVA:n yhteydessä tarkasteltavista sähkönsiirtovaihtoehdoista sähkönsiirtoreitti SVE1 sijoittuu osittain Pohjanmaan maakunnan alueelle. Pohjanmaalla on voimassa Pohjanmaan maakuntakaava 2040, joka tuli voimaan 11.9.2020. Pohjanmaan liitto on siirtynyt rullaavan kaavoituksen, ja Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelu on parhaillaan käynnissä. Alustavan aikataulun mukaan kaavaehdotus

asetetaan julkisesti nähtäville alkusyksystä. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntakaavan vuoden 2024 lopussa.

YVA-ohjelmassa hankkeen suhde Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040 on selkeästi kuvattu. Jatkosuunnittelussa on myös kuvattava, miten hanke suhtautuu vireillä olevaan Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050. On myös tärkeää ottaa huomioon, miten maakuntakaavan valmistelu etenee ja mahdollisia muutoksia kaavaratkaisuun.

Energiansiirron osalta Pohjanmaan liitto haluaa nostaa esille sen, että Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050 esitetään energian tuotantoa, siirtoa ja varastointia koskeva yleinen suunnittelumääräys ja -suositus.

Tuulivoimahankkeen lähialueella on sekä Etelä-Pohjanmaan että Pohjanmaan alueella useita muitakin tuulivoimahankkeita. Pohjanmaan liitto katsoo, että arvioinnissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin. Myös sähkönsiirron osalta tulisi arvioinnissa kiinnittää huomiota vaikutusalueelle kohdistuviin yhteisvaikutuksiin.

Pohjanmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa Lautamäen tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Puolustusvoimat 2. Logistiikkarykmentti

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on 1. viiteasiakirjalla pyytänyt Puolustusvoimien lausunnon Lautamäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (2. viite).

YVA-ohjelman mukaan hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa enintään 36 tuulivoimalan rakentaminen Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle, Lautamäen alueelle. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus maanpinnasta on enintään 320 metriä. Hankkeen ulkoiselle sähkönsiirrolle YVAmenettelyssä tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa 110 kV:n tai 400 kV:n ilmajohtoyhteydelle. sekä yhtä reittivaihtoehtoa maakaapeliyhteydelle. Sähkönsiirtoreitit sijoittuvat pääosin Teuvan ja Karijoen kuntien alueille, jonka lisäksi vaihtoehto SVE1 sijoittuu osin Kristiinankaupungin alueelle.

Yleistä Puolustusvoimien lausunnoista tuulivoimahankkeissa

Puolustusvoimat antaa erilliset lausunnot alueidenkäytön suunnittelusta ja tuulivoimahankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä. Logistiikkarykmentit antavat lausunnot kaavoista sekä ympäristövaikutusten arvioinnista. Pääesikunnan operatiivinen osasto (PE OPOS) antaa tuulivoimatoimijoille Puolustusvoimien lausunnot sensorivaikutusten tarkemmasta selvittämistarpeesta ja tuulivoimahankkeiden hyväksyttävyydestä.

Puolustusvoimien lausunto YVA-ohjelmasta

Ympäristövaikutusten arvioinnissa Puolustusvoimien toiminta on otettava huomioon osana terveellistä ja turvallista elinympäristöä koskevaa valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta. Alueidenkäytön suunnittelussa maanpuolustuksen kehittämistarpeet ja toimintamahdollisuudet tulee huomioida myös maankäyttö- ja rakennuslain 4 a § perusteella.

Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).

Puolustusvoimat toteaa, että YVA-ohjelmassa on todettu Puolustusvoimien hyväksynnän olevan edellytyksenä tuulivoimahankkeen toteuttamiselle. Lisäksi on todettu, että hankkeen vaikutuksia puolustusvoimien toimintaan arvioidaan asianomaisilta viranomaisilta saatujen lausuntojen perusteella

sanallisena asiantuntijaarviona. YVA-ohjelman mukaan Puolustusvoimilta ei ole vielä pyydetty lausuntoa hankkeen vaikutuksista Puolustusvoimien toimintaan.

YVA-ohjelman lukuihin 5.1.3 (Rakennuslupa) ja 12.5. (Viestintäyhteydet ja tutkat) viitaten Puolustusvoimat muistuttaa, että ajantasaisiin hanketietoihin perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslausunto tulee saada ennen tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä.

Jos hankkeessa toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyytyslausekkeen mukaisista tiedoista, hankevastaavan tulee saada Pääesikunnalta uusi lausunto hankkeen hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista.

Yhteyshenkilöt

2. Logistiikkarykmentti vastaa Puolustusvoimien alueidenkäytön edunvalvonnasta Etelä-Pohjanmaan alueella. Lausuntopyyntöt ja kutsut neuvotteluihin tulee lähettää sähköpostilla tai postitse

Rykmentin komentaja

Seinäjoen museot

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Seinäjoen museoilta lausuntoa Karijoen ja Teuvan kuntien alueelle suunnitellun Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta. Fortumin omistama hankeyhtiö Lautamäen Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoiman tuotantoaluetta Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle Lautamäkeen. YVA-ohjelman on laatinut WSP Finland Oy.

Arvioitavat vaihtoehdot

Hankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia hankevaihtoehtoja:

- VEO: Hanketta ei toteuteta.
- VE1: Lautamäen alueelle rakennetaan 36 yksikköteholtaan 7-10 MW:n tuulivoimalaa. Tuulipuistoalueen yhteisteho on maksimissaan 360 MW.
- VE2: Lautamäen alueelle rakennetaan 23 yksikköteholtaan 7-10 MW:n tuulivoimalaa. Tuulipuistoalueen yhteisteho on maksimissaan 230 MW.

Tuulivoimalan roottorin halkaisija on enintään 220 metriä. Voimalan napakorkeus on enintään 210 metriä, jolloin voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä. Tarkasteltavat vaihtoehdot ja voimaloiden sijainnit tarkentuvat YVA-selostusvaiheessa.

YVA-ohjelman mukaan tuulivoimahanke on alustavasti tarkoitus liittää kantaverkkoon Kärppiön sähköasemalla (SVE2) Teuvalta tai suunnitellulla Åbacktn sähköasemalla Kristiinankaupungissa (SVE1). Molemmat vaihtoehdot ovat joko 110 RV tai 400 RV suurjännitejohtoja ja sijoittuvat Fingridin nykyisen Kristinestad-Kärppiö 400 kV ja 110 kV johtokäytävän viereen. Sähkönsiirron reittivaihtoehdot ja tekniset ratkaisut tarkentuvat suunnittelun aikana. Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein, jotka liitetään tuulivoima-alueelle rakennettavaan sähköasemaan. Kaapelit sijoitetaan pääasiassa huoltoteiden yhteyteen rakennettaviin kaapeliojiin. Hankealueelle rakennetaan yksi tai useampi sähköasema.

Vaikutusten arviointi ja selvitykset, museon kommentit

YVA-ohjelman mukaan hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa painotetaan muun muassa maisemaan, meluun ja väikkeen sekä luonnonympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Taulukon 6. 1 mukaan vaikutuksia muinaisjäännöksiin tarkastellaan niillä alueilla, joille saattaa hankkeen rakentamisen seurauksena aiheutua vaikutuksia. Museo pitää ehdottoman tärkeänä, että YVA-menettelyssä arvioidaan myös

tuulivoimarakentamisen ja sähkönsiirron rakentamisen vaikutus muinaisjäännösten lähimaisemaan ja luontoon. Vaikka muinaismuistolaki rauhoittaa suoraan vain kiinteän muinaisjäännöksen säilymiselle välttämättömän maa-alueen, ei muinaisjäännöksiä tule käsittää kulttuuri- ja luonnonympäristöstä irrallisiksi reliikeiksi, vaan osaksi ympäristöään. Vaikutusten arviointi on puutteellista, jos muinaisjäännösten ympäristössä tapahtuvien muutosten vaikutusta muinaisjäännöksiin ei tunnusteta ja huomioida.

YVA-menettelyssä laaditaan arkeologinen selvitys, joka on käynnistynyt vuonna 2023. Seinäjoen museoille on toimitettu 20. 12.2023 päivätty versio tähän mennessä tehdyn inventoinnin raportista ja karttaliite, johon on merkitty maastossa tarkastellut alueet. Raportin perusteella jo tähän mennessä tehty inventointi vahvistaa käsitystä siitä, että hankealue on tavallista monimuotoisempaa aluetta arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta. Alueella on kivikautisia asuinpaikkoja, pyyntikuoppia, pronssi- tai rautakautisia hautaröykkiöitä, lajissaan ainutlaatuinen ristiretkiaikainen ruumishautakohde ja historiallisia tervanpoltto- ym. kohteita. Museo pitää varteenotettavana riskinä sitä, että hankealueella on tuntemattomia muinaisjäännöksiä, joita ei ole tavoitettu arkeologisessa inventoinnissa, tai muinaisjäännöksiä, joiden alueellista laajuutta ei tunneta riittävän hyvin (esim. 1950-luvulta sattumalta löytyneen Lautamäen ristiretkiaikaisen ruumishautapaikan kaltaiset kohteet). Tällaiset kohteet voivat olla tuhoutumisvaarassa hankkeen toteutuessa.

Museo huomauttaa, että tähän mennessä tehty arkeologinen maastaselvitys ei kata kaikkia YVA-ohjelmassa (s. 26) esitettyjä alustavia voimalapaikkoja, eikä sähkönsiirron vaihtoehtoisia reittejä ole inventoitu. Hankealueella on useita esihistoriallisille muinaisjäännöksille potentiaalisia mäkialueita, joilla inventoijat eivät ole käyneet, ja lisäksi yhtä kaukokartoituksessa havaittua kohdetta ei ole tarkastettu maastossa. Koska voimaloiden rakennuspaikat voivat muuttua, on koko hankealueen riittävän kattava maastoinventointi tärkeää. Museo pitää arkeologista selvitystä riittävän vaikutusten arvioinnin tarpeiden kannalta puutteellisena. Museo edellyttää, että YVA-selostuksen nähtäville tuloon mennessä arkeologista selvitystä täydennetään sähkönsiirtoreittien, VE1 ja VE2 mukaisten voimalapaikkojen ja maastossa tarkastamattomien kohteiden osalta. Museo kehottaa ottamaan maastoinventoinnin piiriin myös niitä topografialtaan arkeologisille kohteille potentiaalisia alueita, joille ei tällä hetkellä sijoitu voimalapaikkoja, ja joita ei tähän mennessä ole maastossa inventoitu.

YVA-ohjelman (s. 26, kuva 2-1) mukaan Suksen Lautamäellä sijaitsevan ristiretkiaikaisen ruumiskalmiston viereen on alustavasti suunniteltu tuulivoimalan paikkaa (VE1). Museon näkemyksen mukaan Lautamäen ruumiskalmiston läheisyyteen ei tule sijoittaa tuulivoimalaa tai muutakaan rakentamista. Etelä-Pohjanmaan maakunnasta tunnetaan vain kaksi myöhäisrautakautisen ruumishautauksen käsittänyttä muinaisjäännöskohdetta, Teuvan Lautamäki ja Alavuden Töysän Niku-Pennala. Kohteilla on merkittävä arvo asutushistoriallisen tutkimuksen kannalta. Lautamäen 1950-luvulla tutkitun hautapaikan lähistössä saattaa olla sellaista toistaiseksi tuntematonta arkeologista kulttuuriperintöä, joka voi luoda lisävaloa seudun ja koko maakunnan huonosti tunnettuun myöhäisrautakautiseen asutukseen. Mikäli VE1 mukainen voimalasijoittelu etenee osayleiskaavan luonnosvaiheeseen, tulee suunnittelussa arvioitavaksi arkeologisen tarkkuusinventoinnin tarve Suksen Lautamäessä. Paras vaihtoehto kuitenkin on, ettei muinaisjäännösten läheisyyteen osoiteta tuulivoimaloiden rakennuspaikkoja. Suositeltu vähimmäisetäisyys muinaisjäännösalueiden ulkoreunojen ja rakennuspaikkojen ulkoreunojen välillä on tuulivoimalan enimmäiskorkeus. YVA-selostuksessa on hyvä esittää hankkeessa tarvittavat maa- ja kalliokiviaineisten ottoalueet siltä osin kuin ne ovat tiedossa, ja arvioida toiminnan vaikutus muinaisjäännöksiin.

Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

SLL-Pohjanmaan piiri ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry on tutustunut Lautamäen tuulivoimahanketta koskevaan materiaaliin ja antaa siitä seuraavan lausunnon.

Lautamäen Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Teuvan ja Karijoen kuntien rajalle Lautamäkeen. Suunniteltu tuulipuisto sijoittuu noin 2,8 km Teuvan keskustasta etelään/lounaaseen ja 3 km Karijoen keskustasta pohjoiseen/luoteeseen. Hankkeessa suunnitellaan enintään 36 tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 320 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho hankkeessa on 7– 10 MW ja hankkeen kokonaisteho enintään 360 MW. Hankealueen pinta-ala 5 612 ha.

SLL:n Pohjanmaan piirin alueelle on tulossa arviolta noin yli 6.000 maatuulivoimalaa, joka laajasti pirstoo luontoa ja heikentää asumisviihtyvyyttä. Useilla alueilla hankkeiden yhteisvaikutuksia ei voida arvioida realistisesti. Ala on ylikuumentunut paikoin pahasti, kuten tässäkin kohteessa.

”Hankealuetta lähimmät yksittäiset vakituisesti asutut kiinteistöt sijaitsevat noin 700 m etäisyydellä hankealueen rajauksesta. Tuulivoimalat sijoitetaan hankealueelle siten, että lähimmät vakituisesti asutut kiinteistöt sekä vapaa-ajan kiinteistöt sijaitsevat vähintään 2 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista”.

Etäisyys on aivan liian pieni voimaloiden kokoon nähden. Suojaetäisyyden tulee olla vähintään viisi kilometriä asuin- ja lomakiinteistöihin. Suojavyöhykkeiden tulee olla riittävän laajat, vähintään 10 kertaa voimaloiden siipien pyyhkäisykorkeus myös seuraaviin kohteisiin nähden

- luonnonsuojelualueista
- Natura-alueista
- soidensuojelualueista
- pohjavesialueesta
- viheryhteyksikäytävistä
- virkistysalueista

Suojavyöhykkeen laajuus riippuu kohteen ominaisuuksista.

SLL Pohjanmaan piiri on linjannut hallituksen kokouksessaan, ettei se tule puoltamaan yhtään tuulivoimahanketta, elleivät riittävät suojatäisyydet toteudu. Uusia maatuulivoima-alueita kaavoitettaessa tulee suunnittelussa noudattaa varovaisuusperiaatetta. Uusi luonnonsuojelulaki astui voimaan 1.6.2023. LSL:n 7 §:n varovaisuusperiaatteen (EU:n varautumisperiaate) mukaan lain mukaisessa päätöksenteossa on kiinnitettävä huomiota luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen uhkaan, vaikka tieteellistä varmuutta kielteisistä luontovaikutuksista ei vielä olisi.

Huomautamme, että etäisyysvyöhyke olisi tullut laittaa myös tähän kuvaan. Tuulivoima-alueen VE1 koillisrajalta noin 310 m päässä sijaitsee Tervankankaan 1- luokan pohjavesialue (1084606), noin 630 m eteläpuolella IsoKakkorin 1-luokan pohjavesialue (1021806), pohjoisrajalta noin 640 metrin päässä sijaitsee Pappilankankaan 1-luokan pohjavesialue (1084602), noin 980 m päässä. Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto on voimassa kaikkialla.

Tuulivoima-alueella VE1 ja VE2 on kolme puroa, Päkinluoman puro, etelä-länsiosassa Lapinluoman puro ja Suksenjärveltä laskee Peninluoman puro.

Alueen kylmät pienvedet tulee kartoittaa tarkasti ja huomioida voimalasijoittelu, jos hanketta aiotaan jatkaa. Kaikissa alueen puroissa esiintyy luontainen purotaimenkanta, ne ovat monimuotoisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Niissä voi elää monia uhanalaisia eliölajeja, jotka ovat riippuvaisia herkästä pienilmastosta. Luontokartoituksessa tulee huomioida nämä edellä mainitut asiat. Tulee myös tarkastella, tarvitaanko vesilainmukaista lupamenettelyä tälle hankkeelle.

Noin 20 km säteellä hankealue mukaan luettuna on tuotannossa, suunnitteilla tai rakenteilla noin 287 tuulivoimalaa. Tällaiset ”lihamyllyt” aiheuttavat tuhoisia vaikutuksia linnustoon, jos tämäkin hanke toteutetaan. Linnustoselvitykset tulee suorittaa oikea-aikaisesti, riittävässä laajuudessa ja usean vuoden ajan, jotta voidaan poissulkea vuosien välinen vaihtelu ja vaihtelevan ravintotilanteen vaikutukset. Nyt tehdyt selvityspäivät katsomme olevan riittämättömällä tasolla, koska Lautamäen hankealueen länsiosa sijoittuu metsähanhen ja kurjen kevät- ja syyspäämuuttoreitille sekä laulujoutsenen kevätmuuttoreitille. Ympäristöministeriön ohjeistusta Linnustovaikutusten huomioiminen tuulivoimarakentamisessa tulee noudattaa. Siinä ohjeistetaan käyttämään muutontarkkailuun 30 päivää keväällä ja 30 päivää syksyllä, koska hankealue sijoittuu kurjen ja metsähanhen päämuuttoreiteille. Lähtökohtaisesti lintujen päämuuttoreiteille tai tärkeille lintualueille ei tule sijoittaa yhtään tuulivoimalaa.

Lautamäen tuulivoima-alue sijoittuu Suupohjan metsät FINIBA-alueelle (720069) se on pinta-alaltaan 51 781 ha kokoinen tärkeä lintualue. Maatuulivoimaa kaavoitetaan metsäisille alueille, tulee uhanalaisten lajien elinympäristöt kartoittaa tarkasti, ettei niiden laatua heikennetä. Vanhojenmetsien laikut tulee lähtökohtaisesti suojella ja jättää käsittelemättä. Näiden metsälaikkujen ympärille tulee myös jäädä metsää suojavyöhykkeeksi. Raidankehkojäkäliä on vanhojen metsien indikaattorilaji. Suomen Lajitietokeskukseen tehdyn tietopyynnön (15.9.2023) perusteella myös tuulivoima-alueen VE1 ja VE2 kaakkoisosassa on havaintoja raidankehko jäkälestä.

Liito-orava, viitasammakko ja lepakot tulee oikea-aikaisesti sekä useampana vuotena kartoittaa, että saadaan tarkka kuva niiden elinpiireistä. Pelkkä yhden kauden kartoitus ole riittävä, koska vuosittainen vaihtelu reviiereillä voi olla suurta. Alueella esiintyvät hyönteiset, pieneliöt sekä maaperän pieneliöt tulee kartoittaa.

Luontoarvoja tulee tarkastella uuden Luken meta-analyysin pohjalta, jossa eri tutkimuksista analysoitiin 71 tutkimusta maailmalta, jotka oli tehty tuulivoima-alueiden rakentamisen jälkeen (Tolvanen A., Routavaara H., Jokikokko M., Rana P.: Review, How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review, *Biological Conservation* 288 (2023)). Näistä ainoastaan neljässä, vuosina 2022 ja 2023 oli yli 100 metriä korkeita tuulivoimaloita. Muissa tutkimuksissa tuulivoimalat olivat 50–99 metriä korkeita. Tutkimustuloksia tarvitaan vielä lisää nykymittakaavan mallisilla voimaloilla, joiden kokonaiskorkeus ylittää yli 250 metriin.

Tuulivoimahankkeen toteutuessa monen lajin reviiirit pirstoutuvat voimaloiden tieltä raivattavan metsän ja muun elinympäristön katoamisen vuoksi. Tämä vaikeuttaa lajien selviämistä alueella. Elinympäristössä ei välttämättä elä riittävästi lisääntymiskykyisiä ja elinkelpoisia lajin yksilöitä, jotta lajin populaatio voisi selvitä jatkossa elinvoimaisena.

Luken meta-analyysissä todettiin vielä seuraavaa:

- Tuulivoimaloiden melu vaikeuttaa eläinten kommunikaatiota. Esimerkiksi pöllöjen ja poikasten viestintä pesällä estyy ja häiriintyy, kun lintujen äänet eivät kuulu.
- Monilla saaliseläimillä on todettu vaikeuksia kuulla petojen ääniä. Myös pedoilla todettiin vaikeus kommunikoida lajitoverien ja poikasten kanssa.
- Varsinkin pöllöjen ja päiväpetolintujen todettiin hylkäävän pesiä ja reviierejä, jos tuulivoimaloita rakennettiin viittä kilometriä lähemmäs.

Tutkimuksen perusteella ilmeni, että tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta ja jättää tuulivoima-alueet rakentamatta varsinkin luonnon monimuotoisuudelle tärkeille alueille, viheryhteyskäytävälle, lintujen muuttoreiteille ja niiden viereen sekä suojelu- ja Natura-alueiden ja perinnebiotooppien viereen. Riittävä suojaetäisyys on lähtökohtaisesti asetettava näihin herkkiin ympäristöihin viiteen kilometriin.

Ei vielä tiedetä miten eläimet suhtautuvat tuulivoimaloihin, aiheuttaako tuulivoimapuiston toiminta alueen välttämistä ja miten kauaksi mahdolliset haitalliset vaikutukset ulottuvat. Luonnonvarakeskuksen (Luke) ja neljäntoista tuulivoimayhtiön yhteishankkeessa ”Metsäeläinten esiintyminen ja elinympäristöjen käyttö tuulivoimaloiden lähialueilla (WINDLIFE)” vuosina 2023–2027 tullaan selvittämään tuulivoiman vaikutuksia suteen, metsäpeuraan ja maakotkaan sekä poronhoitoon ja poronhoidon kustannuksiin, joten tieto tuulivoiman vaikutuksista on tulevaisuudessa lisääntymässä. Näitä tutkimustuloksia tulisi odottaa ennen laajamittaista tuulivoiman rakentamista.

Voimalapaikat tulee numeroida, koska hankealueen keskellä olevat voimalat sijoittuvat erityisenteiden metsälakikohteille, nämä voimalapaikat tulee poistaa suunnitelmasta, jos hanketta aiotaan jatkaa.

Alueella on jokia ja pienvesiä, joita ei saa muuttaa. Tuulivoimaa rakennettaessa tiestöä tulee vahvistaa, jolloin uhkana on, että rakennettavien tierumpujen kohdalle syntyy vesieliöiden vaellusesteitä. Maamassojen vaihtaminen, murskepatjojen rakentaminen ja tiestön vahvistaminen muokkaavat voimakkaasti luonnon tilaa.

Hankkeesta tulee tehdä elinkaarilaskenta, jossa selvitetään komponenttien valmistuksen aikaiset ja rakennusaikaiset ilmastopäästöt. Tuulivoimaloiden rakentaminen vaatii satoja rekkalasteja, joiden kuljettamiseen käytetään raskasta kalustoa:

- murske
- maamassat
- tuulivoimalanosat
- nosturi
- työvoima

Lisäksi kysymme:

- Mihin tätä hanketta tarvitaan?
- Mihin tällä alueella tuotettu sähkö on tarkoitus myydä?
- Mikä on hankealueelta poistettavan puuston määrä? Kohteesta tulee tehdä koko elinkaaren aikainen hiililaselaskelma, eikä pelkkiä suppeita hiilinielulaskemia.
- Mistä voimaloihin ja tiestöön tarvittava maa-aines tullaan hankkimaan kestävästi?

Suomi on ollut netto-omavarainen sähköntuotannossa jo joulukuussa 2023. Täten uusien maatuulivoimaloiden sijoituspaikkoja tulee harkita tarkemmin, jotta ympäristöjä ei pilata hätiköiden. Tuulivoimaloiden välinen etäisyys tulee olla riittävän pitkä. Liian lähelle toisiaan tuulen yläpuolella oleva voimala vaikuttaa voimakkaasti tuulen alapuolella olevan voimalan toimintaan. Seurauksena voi olla sekä voimalan tuottaman sähkötehon pieneneminen että pienitaajuisten melun ja infraäänien säteilyn voimakkuuden lisääntyminen.

Melua tulee mallintaa eri sääolosuhteissa ja eri vuoden aikoina, jotta saadaan selville merkityksellisen sykinnän määrä. Se tulee ilmi vain tietynlaisissa sääolosuhteissa ja vuodenaikoina. ”Ympäristömelu taipuu aina kylmemmän ilman suuntaan, eli päivisin tuulivoimalan säteilevä ääni taipuu tavallisesti ylöspäin, koska ilmanlämpötila pienenee mentäessä ylöspäin. Yöaikana tilanne on toinen syyskesällä, syksyllä ja talvella, koska maanpinnan lämpötila on alhaisempi kuin ylempänä. Tällöin tuulivoimaloiden säteilemä ääni kaartuu alaspäin ja voi olla olennaisesti voimakkaampaa kuin päivällä.” (VTT:n entinen johtava tutkija ja äänenhallintaryhmän ryhmäpäällikkö Hannu Nykänen)

Jos aiotte jatkaa hankkeen valmistelua, tulee sen melumittaus toteuttaa autenttisissa olosuhteissa jo rakentuneilla alueilla. Lisäksi tulee ottaa huomioon yhteismeluvaikutus ja vaikutukset herkkien kohteiden eli

asutuksen, avoimien pelto-, suo- ja vesialueiden maisemaan ja äänimaailmaan. Lisäksi melupäästön lähtöarvoihin tulee lisätä 5dB:n sanktio.

Tuulivoima-alueiden rakentuessa vieraslajien leviämiskasvun riski on hallitsematon uhka varsinkin luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeillä alueilla sekä suojelualueiden reunoilla. Rakentaminen vaatii suurien maamassojen siirtämistä ja vaihtoa. Vieraslajit kulkeutuvat työkoneiden renkaiden mukana alueelle tämä on otettava huomioon. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EU) N:o 1143/2014) ja laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015). Tuulivoimateollisuusalueen rakennuttaja tulee velvoittaa, ettei käytetä saastuneita maamassoja alueilla. Toimijoille tulee asettaa usean vuoden seuranta- ja torjuntavelvoite vieraslajeille.

On käynyt ilmi, että tuulivoimaloiden ympäristöjä, teitä ja sorakoita on käsitelty kasvinsuojeluaineilla, jotta ehkäistään kasvien kasvaminen. Tämä käytäntö aiheuttaa ympäristön pilaantumiskasvun riskin. Varsinkin vesistöjen ja pohjavesialueiden lähellä kasvinsuojeluaineiden käyttö tulee kieltää. Kasvinsuojeluaineet vaikuttavat ympäröivän kasvillisuuden lisäksi myös riistaan sekä muihin eläimiin.

Tuulivoima-alueiden mikromuoviongelma ei ole riittävästi tutkimustietoa. Joidenkin lähteiden mukaan lavoista irtoaa jopa satoja kiloja muovia vuosittain. Varsinkin lavat ovat suuren rasituksen alaisina eroosiolle herkkiä. Tuulivoimaloiden muovi sisältää haitallista bisfenoli-A yhdistettä. Sen leviäminen ympäristöön on ehdottomasti estettävä.

Öljyvahingon riski työmaa-aikana, häiriötilanteessa, käytön ja huoltotöiden aikana, tulee ottaa myös huomioon. Pienenkin öljyvahingon sattuessa tulee tilanteen paheneminen estää ja ryhtyä toimenpiteisiin öljyyntyneen maan poistamiseksi. Asiasta tulee ilmoittaa välittömästi ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja ylläpitokuvauksesta tulee selvittää, mitkä ovat nämä mahdolliset kohteet, mistä öljy voi vuotaa ja mistä se kerätään talteen? Edellä mainittuja öljyvahinkoja maaperään on tullut SLL Pohjanmaan tietoon, eikä asiasta ole ilmoitettu asiaankuuluvalla tavalla ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tällaisia laiminlyöntejä ei saa tapahtua vaikka yhteistä kieltä ei aina olisikaan.

Koko Suomi varmasti tuulisuuden perusteella soveltuu tuulivoimatuotantoon, mutta lajien ja elinympäristöjen esiintyminen ja uhanalaisuus määrittelevät lopulta, mihin sitä voidaan rakentaa. Nykyiset biodiversiteettitavoitteet ja tuulivoimantuotanto ovat selkeästi ristiriidassa keskenään. Siksi tämä alue tulee jättää rakentamatta, jotta voidaan tehdä korjausliike.

Jos tuulivoimaa rakennetaan, tulee sen maankäyttö kompensoida riittävän laajasti ekologisen kompensaation keinoin, suojelemalla samalta seudulta laajoja metsäalueita tai ennallistamalla soita, joita häviää tuulivoiman alle. Kompensaatioalueen tulee olla laajempi kuin hankealueen, koska luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemien laatu heikkenee merkittävästi rakennusvaiheessa tuulivoima-alueella, eikä se palaudu koskaan entiselleen. Kompensaatiota eivät ole paikallisten yhdistysten tukeminen tai tulipaikkojen rakentaminen metsästyseuroille. Mitkä ovat kompensaatiotoimenpiteet? Huomautamme vielä, että maanvuokrasopimukseen tulee kirjata velvoite, että hanketoimija perustaa purkurahaston ja maksaa voimalan sekä perustusten purkukustannukset.

SLL Pohjanmaan piiri muistuttaa, että vihreä siirtymä on muutos kohti kestävää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen. Se nojaa kiertotalouteen ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin. Siirtymä onnistuu vain, kun ilmaston rinnalla huomioidaan muut ympäristö- ja luontovaikutukset. Tämä on usein unohtunut vihreän siirtymän kiihtyessä. Globaaleja ilmastopäästöjä ei voida vähentää pelkästään tuulivoimarakentamisella Suomessa. Fossiilista energiaa käyttäviä tehtaita tulee olemaan edelleen halvan työvoiman maissa, koska väestö sielläkin haluaa nostaa elintasoaan. Vihreää eli kestävää siirtymää tulisi energiatalouden puolesta tarkastella alueellisesti. Sekä tuotantoa että kulutusta

tulee kohtuullistaa ja energiaa tuottaa paikallisia vahvuuksia korostaen. Montako fossiilista tehdasta tullaan sulkemaan sen vuoksi, kun Suomi tungetaan täyteen tuulivoimaloita?

”Luontohaittamaksulla, maankäytönmuutosmaksulla tai rakentamista ja muuta maankäyttöä koskevalla velvoittavalla ekologisella kompensatiolla voitaisiin toteuttaa ”aiheuttaja maksaa” -periaatetta ja hillitä luontohaittojen syntymistä ja siirtää maankäytön luontovaikutuksista syntyvää kustannusrasitusta niille toimijoille, jotka ovat vastuussa luonnon tilan heikentämisestä.” Luontopaneeli 2023

SLL Pohjanmaan piiri ei tule puoltamaan hanketta vaan katsoo parhaaksi vaihtoehdoksi VEO ja hanketta ei tule toteuttaa, joten emme ota kantaa sähkönsiirtoreitteihin.

Teuvan kunta

Esitän, että Teuvan kunnalla ei ole huomautettavaa Lautamäen ympäristönvaikutusten arviointiohjelmasta (YVA:sta).

Ehdotus: Kunnanhallitus hyväksyy valmistelijan esityksen.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut lausuntopyyntöönne. Tukesilla ei ole lausuttavaa asiassa. Alueella ei sijaitse Tukesin valvomia kemikaalikohteita.

Varsinais-Suomen ELY, kalatalouspalvelut

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen katsoo, että Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmaan tulee sisältyä hankealueen kala- ja rapukannoille aiheutuvien haittojen arviointi. Hanke saattaa heikentää alueen virtavesien kala- ja rapukantojen elinolosuhteita sekä voimalaitosten että sähkönsiirtoreittien rakentamisen seurauksena.

Lausunnot (muut)

Cinia Oy

Cinia Oy:llä ei ole tällä hetkellä radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja Teuvalla ja Karijoella sijaitsevan Lautamäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelman suunnittelualueella. Toteutuessaan tuulivoimapuistohankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Cinian teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Cinia Oy:llä ei ole muuta lausuttavaa edellä mainittuihin tuulivoimapuistohankkeeseen.

Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Alla alueen läheisyydessä olevat linkkijänteemme vihreällä.

Telia

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa voimaloiden sijoituksista, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Asiantuntijakommentit

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikennevastuualue

Liikenteellisten vaikutusten arviointi ja nykytilan kuvaus vaikuttavat riittävältä. Huomautamme Kaskisten satamasta lähtevän kuljetusreitin osalta, että Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus suunnittelee valtatie 8 ja kantatie 67 eritasoliittymän parantamista ja sen erittäin huonokuntoisen Storsbackan risteysillan uusimista. Hanke toteutunee lähivuosina, mikä saattaa vaikuttaa tuulivoimalakomponenttien kuljettamiseen. Ajankohtaisista tiehankkeista kannattaa tiedustella tarkemmin ELY-keskukselta tuulivoimaloiden rakentamisajankohdan ollessa tiedossa.

Huomautamme, että suunniteltavat tuulivoimalat ovat varsin suuria (kokonaiskorkeus 320 m, roottorin halkaisija 220 m), jolloin erityistä huomiota on syytä kiinnittää siipikuljetusten edellytyksiin (geometriat, liittymät jne).

Suosittelimme Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta -selvityksen (ELY-keskuksen raportteja 10/2023) hyödyntämistä liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjaveden suojeluryhmä

Ei kommentoitavaa pohjaveden ja maaperän suojelun näkökulmasta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Luonnonsuojeluyksikön kommentti

Yleistä

Selostus, sen tausta-aineistona laaditut selvitykset, Natura-arvioinnin tarpeen selvittäminen ja mahdollinen Natura-arviointi tulee lähtökohtaisesti laatia Luopas-oppaan¹ ohjeiden mukaisesti. Linnuston kartoitusmenetelmien ja toteutuksen ohjenuorana tulee hyödyntää myös Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa-raporttia².

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaehdotuksessa hankealueelle on osoitettu Perkiönmäki-tuulivoimaloiden alue. Hankevaihtoehdoista VE2 vastaa tuulivoimaselvityksessä esitettyä aluetta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida tuulivoiman vaikutukset alueella todetun suuren petolinnun reviiriin, ohjeellisiin ulkoilureitteihin Parra-Peura-järvi-Pohjanmaa ja Suksenjärvi-Pappilankangas sekä alueen lähellä sijaitsevaan Suksen-järvi-Peninjärvi virkistysalueeseen.

Yhteisvaikutukset

Yleistäen voidaan todeta, että alueelle kohdistuu tällä hetkellä voimakasta maankäytön painetta etenkin tuulivoima- ja aurinkoenergiarakentamisen vuoksi. Näiden ja voimansiirtolinjojen vaikutusten yhteisarviointi on tärkeä osa selostusta. Jotta yhteisvaikutuksia olisi mahdollista hallita, suunnittelussa korostuu hanketoimijoiden välisen yhteistyön tärkeys. Esimerkiksi voimalinjoissa yhteispylväät, johtoaluetta kaventavat pylväsratkaisut sekä kulkuyhteisyyden säilyttämiseen tähtäävät ratkaisut. Luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että varovaisuusperiaatteen nojalla vaikutusten arvioinnissa tulee varautua kokonaislevydeltään laaja-alaisimpaan johtoalueeseen. Karttapohjainen esitys helpottaa yhteisvaikutusten kokonaiskuvan hahmottamista.

Luonto- ja lajivaikutukset, yleistä

Vaikutusarvioinnin tulee perustua mahdollisimman ajantasaisiin ja kattaviin tausta-aineistoihin sekä näitä maastossa täydentäviin selvityksiin. Arvioinnissa käytettävät tausta-aineistot sekä lisäkartoitukset ja -

seurannat tulee esittää asianmukaisella tarkkuudella osana selostusta. Tehtyjen kartoituksen perusteella tulee voida poissulkea lain turvaamat luontoarvot. Tämän lisäksi huomionarvoiset luontotyypit ja lajit ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä, mutta vailla suoraa lainsäädännön turvaa. Maankäytön ohjauksen yleisenä tavoitteena ja suosituksena voidaan pitää pyrkimystä säilyttää tai parantaa huomionarvoisten kohteiden tilaa.

Linnusto

Pesimälinnustaselvitys on toteutettu kartoituslaskennoilla ja tuloksia on jo esitetty YVA-ohjelmassa. Yksityiskohtia menetelmästä, esimerkiksi moneenko käyntikertaan selvitys perustuu, ei ole esitetty. Näin ollen ELY-keskus ei voi ottaa kantaa selvityksen riittävyteen. Eri lajiryhmät on kuitenkin selvitetty kattavasti. Pesimälinnustaselvityksen tuloksia on esitetty YVA-ohjelmassa. ELY-keskuksen on mahdollista ottaa kantaa tuloksiin vasta sitten, kun käytettävissä on tulosten karttaesitys sekä arviot hankkeen linnustollisista vaikutuksista. Edellä olevia asioita avattaneen tarkemmin linnustaselvityksen raportissa.

Muuttolinnuston osalta kriittisiä lajeja ovat etenkin metsähanhi, kurki ja laulujoutsen, joiden muuttoreitit kulkevat hankealueen yli. Muuttolinnustoa on selvitetty keväällä 12 päivää ja syksyllä 12 päivää. ELY-keskus toteaa, että tämä on huomattavasti vähemmän, kuin mitä Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -oppaassa² pidetään riittävänä (30 päivää keväällä ja 30 päivää syksyllä). Muutontarkkailun ajallinen, koko kevät- ja syysmuuttoajat kattava tarkkailu, on olennaisen tärkeä vaikutusten arviointia ajatellen. Tarkkailtavien päivien suurempi määrä lisää todennäköisyyttä löytää parhaat muuttopäivät. Mikäli Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -oppaan seuranta päivien suosituksesta poiketaan, tähän tulee esittää kattavat perustelut. Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa tulee ottaa huomioon arvioitaessa hankkeen muuttolinnustolle aiheutuvia vaikutuksia.

ELY-keskus nostaa muuttolintuihin kohdistuvista vaikutuksista esiin erikseen hankkeen vaikutukset yöllä muuttaviin lajeihin, joihin kuuluvat esimerkiksi voimaloiden toimintakorkeudella lentävät rastaat. Osana linnustonselvityksiä tulee esittää arvio, miten tuulivoimahanke vaikuttaa yöllä muuttaviin lajeihin ja voivatko esimerkiksi voimaloiden valot vetää muuttavia lintuja puoleensa.

Noin 1,5-2 km hankealueen eteläpuolella sijaitsee lähekkäin kolme salatun lajin pesää, joista yksi kerrallaan on ollut ajoittain asuttuna (viimeksi vuonna 2020).

Suurpedot

Suurpetojen reviirit ovat hyvin laajoja ja on hankala yksiselitteisesti todeta, kuinka aktiivisesti ne tiettyä osaa reviiristä käyttävät. Hankealue sijoittuu susilauman reviirille. Luonnonsuojeluyksikkö huomauttaa, että arviossa hyödynnettävät reviirirajaukset ovat arvioita eivätkä ne kuvaa reviirin tosiasiallista käyttöä. Myös lumijälkilaskennan tulokset antavat karkean yleiskuvan yksilöiden liikkumisesta alueella. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiello koskee verrattain suppeita alueita, eikä siten mainittu säännös velvoita suojelemaan koko lajin elinympäristöä (KHO: 2023:73), mutta arvioinnin tulee perustua riittäviin tietolähteisiin ja ajantasaisiin selvityksiin (KHO: 2023:70).

Yleistäen voidaan todeta, että alueelle kohdistuu tällä hetkellä voimakasta maankäytön painetta etenkin tuulivoima- ja aurinkoenergiarakentamisen toimesta. Myös levenevät voimajohtokäytävät muuttavat ja pirstovat aluetta. Hankkeiden yhteisvaikutusten huomioiminen on hyvin tärkeässä roolissa laajoja alueita hyödyntävien suurpetojen vaikutusarvioinnissa. Tuulivoiman lajivaikutuksista on toistaiseksi vähän tutkimustietoa käytettäväksi. Näin varovaisuusperiaatteella toimimisen tarkeys korostuu. Hankkeen vaikutuksiin on vaikea ottaa tarkemmin kantaa ennen lisätutkimuksien (esimerkiksi Luken ja

tuulivoimatoimijoiden yhteinen PPP-hanke) valmistumista. Luonnonsuojeluyksikkö muistuttaa vielä huomioimaan Luonnonvarakeskuksen lausunnon ennen hankkeen edistämistä.

Luontodirektiivin liitteiden IV a lajit

Luontodirektiivin liitteeseen IV a kuuluvien liito-oravan ja viitasammakon mahdollisten luonnonsuojelulain 78 §:n tarkoittamien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijoittuminen hankealueelle ja sähkönsiirron vaikutusalueelle tulee selvittää asianmukaisella tavalla. Mikäli näitä löytyy, tulee ne ottaa suunnittelussa huomioon siten, ettei niitä hävitetä tai heikennetä. Esimerkiksi arvioitaessa metsäluontokohteiden merkitystä liito-oravalle tulee huomioida lajin lyhytikäisyys ja rakenteiden pitkäaikainen vaikutus lajille. Liito-oravalle potentiaalisilla elinympäristöillä ei välttämättä tehdä havaintoa lajista yksittäisenä inventointivuotena. Reviirien väliaikainen tyhjentyminen kuuluu lajin ekologiaan.

Näitä potentiaalisia elinympäristöjä, jotka yleensä selkeästi erottuvat ympäröivästä luonnosta, tulee käsitellä kuten aktiivisia liito-oravareviirejä mikäli pitkäaikaisella havainnoinnilla ei pystytä poissulkemaan lajin esiintymistä alueella. Tämä tehdään esimerkiksi turvaamalla liito-oravien esiintymisalueiden kytkeytyneisyys ja esittämällä ratkaisumalleja, joiden avulla mahdollisesti haitallisia vaikutuksia on mahdollista lieventää.

Saukosta tehtiin lumijälkilaskennoissa havainto. Jos silta- tai rumpurakenteita on tarve rakentaa lajien hyödyntämien virtavesien ylitse, tulee ylityskohdat suunnitella lajit huomioiden. Myös esiintymisalueiden yläjuoksulla toimittaessa tulee kiinnittää erityishuomiota vesistökuormitukseen. Saukon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen läheisyyteen ei tule sijoittaa edellä mainittuja rakenteita.

Tummaverkkoperhonen

Uhanalaisista lajeista hankealueella tiedetään esiintyvän ainakin tummaverkkoperhosta, joka on erittäin uhanalainen ja kiireellisesti suojeltava laji. Hankkeen vaikutukset lajille, mukaan lukien eri sähkönsiirtovaihtoehdot, tulee arvioida osana selvityksiä.

Pintavesivaikutukset

Pintavedet muodostavat reunakasvillisuuksineen eri asteisesti säilyneen, mutta tärkeän ekologisen viheryhteyden. Selostuksessa on tärkeää tunnistaa arvokohteet, joita esimerkiksi huoltotieverkko tai sähkönsiirto sivuaa. Pintavesivaikutuksia tulee tarkastella riittävän laaja-alaisesti. Selostuksessa tulee esittää lieventämistoimenpiteitä pintavesivaikutusten huomioimiseksi ja arvioida niiden toimivuutta. Myös arvokohteisiin mahdollisesti kytköksissä olevan arvokkaan lajiston (mm. taimen, sauikko, majava, muu kalasto, liito-orava) huomioimisen tärkeys osana vaikutusarviota on tärkeää. Luonnonsuojeluyksikkö nostaa esille hankealueen kalastollisen arvon ja huomionsa hankealueen Peninluomassa, Lapinluomassa ja Päkinluomassa esiintyvistä virtavesien lohikalakannasta (SYKE:n paikkatietoaineisto). Kiintoainekuormituksen ennalta ehkäisemiseen sekä kulkuesteettömien silta- ja rumpurakenteiden sijoittamiseen tulee näin kiinnittää erityishuomiota.

Suojelualueet

YVA-ohjelmassa esitetä, mille alueille Natura-arvion laatimisen selvittäminen tehdään. Luonnonsuojeluyksikkö nostaa esille, että Natura-alueet sisältävät niiden suojeluperusteiden lisäksi myös muita luontoarvoja. Esimerkiksi SAC-alueilla saattaa korostua suojeluperusteisten luontotyyppien lisäksi muut huomionarvoiset luonto- ja lajiarvot, kuten linnusto. Nämä tulee huomioida osana YVA-selostusta.

¹ Mäkelä, K. & Salo, P. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.

²Ympäristöministeriö, 2016. Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa. Suomen ympäristö 6/2016.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat

Turvetuotannon valvonnan näkökulmasta ei ole tähän kommentoitavaa (alueella ei ole turvetuotantoa eikä tiedossa olevia hankkeita).

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, vesilain valvonta ja ilmastoasiantuntija

Arviointiohjelmassa on tunnistettu vesilain mukaista lupaa edellyttävät mahdolliset toimenpiteet hankkeessa. Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia suojeltuja vesiluontotyyppisiä on kartoitettu 7 päivän ajan luontoinventoinnin yhteydessä. Hankkeessa tuleekin huolehtia, että suojellut vesiluontotyypit eivät vaarannu esim. huoltoteiden tai sähkönsiirron rakentamisen yhteydessä.

Lisäksi vesilain valvonta muistuttaa, että uomien alitukset ja uusien teiden uomien ylitysten vesistövaikutukset tulee myös arvioida, kun suunnitelma tarkentuu arviointimenettelyn edetessä. Ohjelman kappaleessa 3.2.6 viitataan rumpujen asentamista ohjeistavaan oppaaseen, joka onkin hyvä lähtökohta suunnittelulle.

Kappaleessa 7.3 Ilmasto ja ilmalaatu on kuvattu ilmastoa, ilmanlaatua ja tuulisuutta sekä ilmastoon kohdistuvien vaikutusten arviointimenetelmiä. Voimala-alueen käyttöajan pituuden vuoksi olisi hyvä tarkastella myös ilmastomuutoksesta koituvia vaikutuksia hankkeelle ja miten hankkeessa voidaan varautua ilmastomuutoksen mukaan tuomiin ilmiöihin, mm. äärimmäisiin kuivuusjaksoihin tai rankkasateisiin. Ilmaston lämpeneminen edellyttää sopeutumista. Veden pidättäminen metsämaastossa ja turvemaidella on osa varautumista, ja sen suunnittelun tueksi löytyy vesienpalausaineistoa Metsäkeskuksen Suometsänhoidon avoimena paikkatietona. Arvioinnin keinoin olisi hyvä varmistaa, ettei hankkeen toteuttaminen vaikeuta tulevaisuuden sopeutustoimia ilmastomuutokseen, ei edes maanomistajille vapaaehtoisina vedenpidätystoimenpiteinä. Veden johtaminen pois tulisi kauttaaltaan pitää minimissään, kun lisääntyvä kuivuus mm. altistaa talousmetsät aiempaa voimakkaammille hyönteistuhonille. Veden pidättämisellä on lisäksi myönteisiä vaikutuksia vesien tilaan.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, alueidenkäyttö

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee maakunnallisesti arvokas Teuvanjokilaakson-Tiukanjokilaakson kulttuurimaisema. Lisäksi 1,5 km etäisyydellä sijaitsee maakunnallisesti arvokas Isojoki-Lapväärinjokilaakson kulttuurimaisemat. Valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristö sijaitsee 4 km (Teuvan umpipihaiset talonpoikaistalot) ja 5 km (Karijoen kirkkoympäristö) etäisyydellä hankealueesta.

YVA-ohjelmassa todetaan maisemavaikutusten arvioinnin osalta, että tueksi laaditaan viisi valokuvasovitetta. Alueidenkäytön ryhmä toteaa, että valokuvasovitteita on laadittava tarpeeksi monta, että vaikutuksia voidaan riittävässä määrin arvioida läheisten maisema-alueiden, kulttuuriympäristöjen sekä asutuksen osalta.

Hankevaihtoehto VE1:n mukaisella alueella sekä välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita vapaa-ajan asuntoja. Jos rakennuksia ei lunasteta ja/tai käyttötarkoitusta muuteta, tulee voimaloiden sijaita niin kaukana, ettei valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista ylity.

Mielipiteet

Mielipide 1

Haluamme tuoda julki kantamme tuulivoimateollisuusalueen sijainnin suhteen. Vaikutusalueella sijaitsee muinaisvuorten reitistö, toivon että perehdytte mitä tuo kyseinen reitistö pitää sisällään ja mitä se merkitsee meille Teuvalaisille, Karijokisille sekä lähikuntien urheilijoille ja ulkoilijoille.

Reitistöllä sijaitsee Pappilankankaan ulkoilualue, jossa on monipuoliset urheilureitistöt valaistuine pururatoineen, kuntoportaineen, lasten monipuolinen leikkialue rakennuksineen. Pururadan läheisyydessä kulkee myös 18-väylän frisbeegolfrata, sekä jousiammuntarata. Alueella on järjestetty vuosittain useita kilpailuja, mm pyöräsuunnistuksen SM kilpailut, PM maastot, hölkkä tapahtumia, iltarastit ja hiihtokilpailuja. Useat urheiluseurat käyttävät aluetta harjoituksiinsa. Pappilankankaan hiihtomaja on suosittu juhlien/tyköpäivien/tapahtumien viettopaikka rauhallisen luonnon keskellä.

Reitistöltä löytyy komsinjärven luontokohteen kotalaavu muuttolintuineen. Karvahuulenlaavu, jossa juuri rakennettu makuulaavu, kutulammen laavu. Näihin pappilankankaan reitistöihin pääsee kesäaikaan patikoiden ja talviaikaan hiihtäen. Pappilankankaan ulkoilualue on osa muinaisvuorten reitistöä, josta ladut ulottuvat Teuvan laitamille Perälään, Parran kautta Äystölle, Suksenjärven ja Kakkorin kautta Karijoelle.

Suunnitelmassanne on tuulimylyjä esimerkiksi Suksenjärvellä, Sivin autiotuvan välittömässä yhteydessä. Suksenjärven reitti kiertää vaihtelevassa maisemassa, joka sisältää erilaisiatalousmetsiä, kosteikkoja ja pikku peltoja. Umpeenkasvaneella Suksenjärvellä viihtyy monipuolinen linnusto. Reitillä on runsaasti palvelurakenteita: kaksi yöpymiskelpoista kämppää, kaksi laavua, kaksi lintutornia, pari muuta nuotiopaikkaa ja käymälät. Reitillä on myös toimiva puuhuolto. Sivin autiotupa on tärkeä risteyspaikka näille ulkoilureitistöille, autiotupaa on pidetty kunnossa, siellä on kaivo, voi saunoa, ruokailla ja yöpyä, Jopa historiallinen hevosten käyttökuntoinen korsutalli. Lautamäen muinaishaudasta puhumattakaan. Sivistä reitistö risteää kolmeen suuntaan snowpark/luontokeskus Parraan, Pappilankankaalle sekä Karijoen iso-kakkorin luontokohteeseen, suunnitellun tuulivoimateollisuusalueen vaikutusalueella.

Hiihtolatureitistöllä on kokonaismatkaa noin 70 kilometriä. Tuntuu erikoiselta ettei näin ainutlaatuista luontoreitistöä huomioida hankkeessanne. Miten tällaista ulkoilureitistöä voi käyttää kun Tuulimylyjen läheisyydessä liikkuminen on kielletty jäiden irtoamisen vuoksi, tuulimylyt aiheuttavat matalataajuuksista melua sekä häiritsevää välkettä. Koska voimalat ovat lähellä toisiaan, meluhaitta on korkea. Luonnon omasta rauhasta ja äänistä emme pääsisi enää alueella nauttimaan.

Omassa perheessämme on monta aktiivista hiihtäjää. Talvella perheemme hiihtää tätä reitistöä runsaasti, kesäkautena harjoitteleme samalla reitistöllä patikoiden, juosten, maastopyöräillen. Meillä on mökki Karijoella, joten tämä luontoreitistö on meillä kovassa käytössä. Kotimme sijaitsee tuulimylyteollisuusalueen raja-alueella, voimalat aiheuttavat haittaa kellon ympäri kun se tuodaan aivan liki asutusta.

Emmekä ole alueen ainoat kuntoilijat/urheilijat, Teuvalla on vilkasta urheilutoimintaa ja toimivat urheiluseurat sekä yleisurheilussa, hiihdossa kuin suunnistuksessakin. Koska reitistö on varsin ainutlaatuinen sitä tullaan tänne hiihtämään kauempaakin.

Muinaisvuorten reitistöä on rakennettu ja kunnostettu eu- tuella, olemme tehneet talkootyötä kymmenien ihmisten voimalla jo vuosikymmenet tämän alueen eteen. Teuvan kunta investoi juuri 2023 alueen reitistön latujen ylläpitämiseen hankkimalla nykyaikaisen latutampparin. Ja tämä reitistö onkin ainoa Karijoen ja Teuvan kunnan ylläpitämä latuverkosto.

Tuulivoimateollisuusalueen vaikutusalueella tehtiin myös lintukartoitus, olemme keskustelleet kartoittajan kanssa useaan otteeseen. Joten alueen lintulajikirjo ja muuttolintujen määrä ei ole ainoastaan meidän maallikkojen tiedossa, vaan myös hankkeen tiedossa.

Opastamme mielellämme alueeseen.

Liitteenä Muinaisvuoren reitistöä kuvaava kartta

Mielipide 2

Vastustan ehdottomasti hanketta, tuhotaan kulttuurimaisemaa, luonnon rauhaa, ja ihmisten hyvinvointia. Me joudumme kärsimään aiheutuneesta melusta puhumattakaan lapsista. Aistiyliherkät kärsii, aikuinen ei uskalla mainita kun joutuun naulittavaksi " korvienvälissä vikaa" .. entä lapset, kouluikäisillä lisääntyy käytösongelmia ei muuta kun pilleriä purkista ja rumpa M- talolle.. lapset kuulee melun herkemmin kuin aikuinen ja kuinka se tulee alas maatasoon. Esim. Olin lapsen kanssa ulkona " Hän sanoi mennään pois kun noi myllyt pitää niin kamala ääntä." Kyseessä Pölen myllyt. Niin me Myrkkyläiset joudumme tänne myllyjen puristukseen jos lautamäki toteutuu..entä teuva Paskooharju jo ongelma teuvalla asuvilla nyt olisi tulossa lisää toisesta suuntaa ja ympärille suunnitellaan vieläki lisää.. onko tarkoitus että on muutettava kauas pois.? Entä luonto ja sen asukit joku rauha myös eläimille miksi on kaikki rahanahneuden vuoksi tuhottava ja mitä on muutaman vuoden päästä onko koko puistoalue kannattava. Luontoarvot kohdilleen ja ihmisille asumismahdollisuuksia en ikinä kuvitellut ettäkotini ympärille tulee teollisuusalue ilman työtä..ps kaikki hetkellisesti ulkomailta. Kotiemme arvot laskee näiden myllyjen tuoman haitan vuoksi eivät kelpaa edes kesämökkiksi.

Mielipide 3

Tuulivoimalasuunnitelmissa unohdetaan (ehkä tarkoituksellakin) ainakin kaksi merkittävää asiaa.

1. Tuulivoimalat aiheuttavat suuren tulipaloriskin. Kun on tutkittu (mm. Nasa) tuulivoimaloiden ympäristövaikutuksia, niin on huomattu niiden kuivattavan ympäristöönsä merkittävästi. Jopa 5% enemmän kuin ilman tuulivoimaloita. Tällainen lisäkuivuminen kuivana ja tuulisena kesänä saattaa vaarantaa laajat alueet tuhoisille maastopaloille. Kuten Pohjois-Pohjanmaan palolaitoksen ilmoituksessa todetaan, he eivät pysty sammuttamaan tuulivoimalapaloja, koska koneistot sijaitsevat niin korkealla. Paloja sattuu ja joskus se tulee tapahtumaan kriittiseen aikaan, jolloin laajan metsäpalon riski on todella suuri. Muutoikin tuollainen kuivuminen on vaarallista metsäluonnolle. Sen seurauksena ainakin metsän kasvu heikkenee kangasmailla.
2. Tuulivoimalat kuluvat toiminta-aikanaan koko ajan, mikä todetaan myös valmistajan toimesta. Näiden isojan tuulivoimaloiden kuluminen on n. 1000 kg vuodessa. Kytännössä koko tämä kuluminen on mikromuovipäästöä. Tiedetään jo nyt varmuudella, että ainakin ihmisten elimistöstä löytyy mikromuovihiukkasia. Niiden vaikutusta meidän terveyteen ei tiedetä, mutta suurella todennäköisyydellä ne eivät ole positiivisia. Tuulivoimaloista leviävä mikromuovipilvi pitää mallintaa ja sen vaikutukset arvioida pahimman mahdollisen skenaarion mukaan (vrt. asbesti). Jos alueelle rakennetaan 36 voimalaa, niin vuotuinen päästö olisi siis 36 tonnia mikromuovia ja 30 toimintavuodessa 1080 tonnia mikromuovia ympäristöön. Vallitsevat tuulet kuljettaisivat hiukkaset pääosin kohti Teuvan taajamaa.

Eihän tämä mikromuovi ole vain ihmisten terveyden kannalta haitallista, mutta myös koko muu luonto kärsii. Voiko se pilata koko ihmisten ruoantuotannon?

Mielipide 4

Hankeyhtiö Korsvind Oy:n omistajat Vatenfall ja Metsähallitus yhteistyössä kehittävät Korsnäsin merituulivoimahanketa aluevesille Korsnäsin kunnan edustalle. Hankkeeseen liittyvät ympäristövaikutusten arviointiohjelmat merialueen hankealueen ja merikaapelireittien sekä mantereen sähkönsiirron osalta ovat olleet nähtävillä 4.4.-24.5.2024.

Korsnäsin merituulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehdot 2 ja 3 (SVE2 ja SVE3) kulkevat Lautamäen tuulivoimapuiston suunnitellun tuotantoalueen lävitse. Em.

Korsnäsin merituulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehdot on suunniteltu toteutettavan enintään kahdella 400 kV ilmajohdolla.

Haluamme huomauttaa koordinaatiotarpeesta Lautamäen tuulivoimapuiston tuotantoalueen ja Korsnäsin merituulivoimahankkeen sähkönsiirtoreittien suunnittelussa Korsvind Oy:n kanssa, jota molempien osapuolten tarpeet tulevat huomioiduksi.

Mielipide 5

1. Huotautamme, että jo suunnittelun tässä vaiheessa tulee tuulivoimaloiden sijoittelussa huomioida Karijoen kunnan rakennusjärjestyksen kohta 3.1., jonka mukaan rakennuksen etäisyyden tulee asemakaava-alueen ulkopuolella olla yhtä suuri kuin rakennuksen korkeus. Tuulivoimalan kyseessä ollessa siipien pyyhkäisykorkeus (tässä hankkeessa 320 metriä) eli kaatumisetäisyys. Vaadimme, että rakennusjärjestyksen määräys huomioidaan omistamiemme tilojen kohdalla (liite 1). Emme ole tehneet maanvuokraussopimusta Lautamäen tuulivoima Oy:n kanssa. Rakennusjärjestyksen määräys tulee huomioida myös jokaisen muun sellaisen kiinteistön kohdalla, joilla ei ole Lautamäen tuulivoima Oy:n kanssa maanvuokraussopimusta.
2. Tuulivoimaloiden alustavan sijoittelun mukaan Myrkyssä ei ole huomioitu kiinteistön (liite 2) asuinrakennusta. Kartan mukaan lähimmät tuulivoimalat tulisivat vain 1,3:n kilometrin etäisyydelle ko.kiinteistöstä. Tuulivoima-alueen rajausta tulee siirtää riittävän etäälle, että myös tämän kiinteistön osalta Karijoen kunnanvaltuuston määrittämä kahden kilometrin suojaetäisyys tuulivoimalan ja vakituisen asutuksen välillä toteutuu.
3. Lautamäen tuulivoima-alue on huomattavan paljon laajempi kuin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan kaavaselostuksessa oleva alue 22 Perkiönmäki. Hankealuetta tulee pienentää siten, että se noudattaa maakuntakaavan esitettävää rajausta.
4. Kahden kilometrin etäisyys asutukseen ei ole riittävä. Kokemuksen perusteella Fortumin Myrkyn kylän länsipuolella olevien tuulivoimaloiden ääni kuuluu ajoittain erittäin häiritsevästi, vaikka ne sijaitsevat asunnoltamme useiden kilometrin päässä.
5. Liikenneviraston ohjeen mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 300:n metrin etäisyydelle yleisistä teistä. Yksitysteiden kohdalla tällaista ohjeistusta ei ole, mutta vaadimme että myös yksitysteiden kohdalla sovelletaan turvallisuussyistä vähintään 300:n metrin etäisyyttä

Mielipiteessä oli 3 LIITETTÄ

Jälkeenpäin tullut lisähuomautus:

Myrkyn kylän länsipuolelle aivan kylän läheisyyteen on valmistunut Suomen kolmanneksi suurin tuulivoima-alue, josta on huomattavaa maisemahaittaa. Huomattavasti pahempi asia on tuulivoima-alueelta tietyillä säätiloilla tuleva todella kova melu. Myrkyn kylän asumisolosuhteiden pysyminen edes nykyisenlaisina, tulisi Myrkyn kylän itäpuoli jättää tuulivoimaloista vapaaksi alueeksi ja toteuttaa Lautamäen tuulivoimahanke vaihtoehdon 0 mukaan.

Mielipide 6

Meidän mielestä YVA selvityksessä on todella vähän käsitelty Pappilankankaan ja Parran ulkoilualueita sekä niihin liittyvää muinasvuorten reitistöä. Kyseiset ulkoilualueet ovat todella suosittuja. Reitistöllä taas on ainoat Teuvan kunnan hoitamat pidemmät hiihtoreitit. Olisin kaivannut selvitykseen tietoja mm. reitistölle ja ulkoilualueille kuuluvan tuulivoimalan äänen voimakkuudesta sekä voidaanko hiihtoreitistöä käyttää turvallisesti esim. jään tuulivoimalan siivistä putoamisen vuoksi. Mikä merkitys näillä asioilla on ulkoilureittien käytettävyyteen sekä viihtyisyyteen. Saadaanko me korvaavat reitistöt johonkin muualle Teuvalle?

Huolestuneet teuvalaiset retkeilijät ja hiihtäjät

Mielipide 7

Tämä on allekirjoittaneiden vastine osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisällön riittävydestä ja kaavoituksesta.

Fortumin Lautamäen tuulivoimahankkeessa on suunnitelmissa rakentaa enimmillään 36 modernin teknologian (teho 7-10 MW, sopimus voimassa 31.12.2058 saakka sekä 2x 5 vuoden optio) mukaista tuulivoimalaa sekä niiden edellyttämät tiet, nostoalueet, kaapeloinnit, sähköasema ja sähkönsiirto. Tämän vastineen tarkoitus on estää tuulivoimaa tulemasta liian lähelle ihmisten koteja (kuka haluaa elää tuulivoimaloiden lähellä, Teuvan kunta on määritellyt kodin ja tuulivoiman väliseksi etäisyydeksi 2km, mutta tämä ei ole riittävä näin massiivisille koneille) ja pilaamasta luonnon rauhaa, jossa ulkoilla.

Tuulivoimaloiden ISO koko (korkeus 320 metriä (+maa korkeus), roottorin halkaisija 210 metriä), melu, infraääni, välkevaikutus 24/7, kiinteistöjen arvo, maisemat, viihtyvyys.

On myös huomioitava vallitsevat rakennusmääräykset, liian lähelle toisen raajaa ei tuulivoimaloita voi rakentaa, koska jos käy niin, että tuulivoimala sattuisi kaatumaan ei tuulivoimala saa kaatua toisen maanomistajan omistamalle tontille.

Kysyttäessä Fortumin Hans Vadbäckiltä ”kuka vastaa siitä jos olen esimerkiksi raivaamassa metsääni ja viereisellä kiinteistöllä on tuulivoimala ja sieltä sattuu lentämään jäätä minuun ja vahingoitun” Hans Vadbäck vastasi ”liikut omalla vastuulla jos jotain sattuu ja asennamme kyllä varoitus kyltit tien alkupäihin.”

- Kaikki ovat varmasti jo nähneet, että tuulivoimalat eivät ole näkymättömiä, roottorien lapojen pyörimisestä aiheutuva melu, infraääni sekä välkevaikutus 24/7. Tämä on jo nähty läheisessä Paskoonharjun tuulivoimapuistossa, jossa pyörii kaikkiaan 23 voimalaa.
- Nämä kaksi aluetta vaikuttavat todennäköisesti televisiolähetysten näkyvyyteen (tälläkään hetkellä kaikki kanavat eivät näy) sekä mobiiliverkkojen toimintaan.
- Kiinteistöjen arvo / vakuusarvo laskee.
- Muinaisvuorten reitistöjen retkeilyreitti: Parra - Suksenjärvi - Pappilankangas (Karvahuulen laavu) käytössä kesäisin ja talvisin. Reitistö kulkee puhtaan, hiljaisen ja kauniin luonnon keskellä. Tätä reitistöä mainostetaan myös alueen matkailukohteena kuten myös Komsinjärven kotalaavua, jolle tuulivoimalat myös tulevat näkymään.
- Aivoliittokin on sanonut vuonna 2018: "Metsässä kulkeminen kohentaa sekä fysiikkaa että psyykkistä terveyttä. Stressi katoaa puiden sekaan, mieli rauhoittuu hiljaisemmassa äänimaisemassa ja koko ihminen rentoutuu. Verenpaine ja pulssi tasoittuvat, ja stressihormonin erityys vähenee. Metsäretken jälkeen keskittyy paremmin. Kunnon metsä, jossa kuulee luonnon ääniä, on parempi rohto kuin rakennettujen viheralueiden luonto, joka on sekin hyvästä. Metsäannoksessa pätee sama kuin muussakin liikunnassa. Parantava vaikutus heikkenee, jos retkestä tulee kiireinen suoritus."
- Millainen paikka kotien takaisesta metsästä /metsäteistä / Pappilankankaasta tulee ulkoilla, kun et enää pääse nauttimaan luonnonäänistä, rauhasta sekä hiljaisuudesta. Mielestämme maailmassa on jo aivan tarpeeksi ääniä.
- Kajaanin tuulivoimaohjelma 2035: Tuulivoimaloiden suojavyöhyke eli etäisyys asutuksesta (vakituinen ja vapaa-ajan asutus) tulee olla vähintään 2 km tai 10 x voimalan napakorkeus. Kahden kilometrin etäisyyttä sovelletaan, mikäli napakorkeus x 10 on vähemmän kuin 2 km. Pyhäjoki, Kuortane, Kauhajoki ja Pori ovat päättäneet 2 km suojavyöhykkeestä, ja Ilmajoki on päättänyt käyttää 3km suojavyöhykettä.

Sisäministeriö on todennut Keskipohjanmaan maakuntakaavasta v. 2016:" tuulivoimaloiden aiheuttamat onnettomuusvaarat tulisi ottaa paremmin huomioon esim. talvella jään irtoaminen lavoista, jarrumekanismin rikkoutuminen (mahd. lapojen osien lentäminen) sekä tulipalovaara, jota ei yleensä mainita lainkaan."

Tuulivoimalat eivät kuulu asutusten ja ulkoilualueiden lähelle maaseudullakaan.

Mielipide 8

Myrkyn kylän asukkaat joutuvat jo nyt kärsimään Närpiön Pjelaxin tuulivoimateollisuusalueen aiheuttamista ääni- ja valosaasteista päivittäin. Jos Lautamäen tuulivoimateollisuusalue (ei puisto vaan ihan rehellisesti sanottuna teollisuusalue) toteutuu, Myrkyn kylä jää näiden saastuttajien ympäröimäksi. Onko teollisuusalueen rakentaja silloin valmis lunastamaan käypään hintaa kylä asumukset?

En myöskään ymmärrä miksi näitä vispilöitä rakennetaan tänne perämettälle, kun iso osa sähkön käyttäjistä asuu tuolla eteläisessä suomessa. Kun nämä teollisuusalueet e rakennettaisiin sinne missä on käyttäjätkin, ei tarvitsisi rakentaa pitkiä siirtolinjoja ja metsää säästyisi.

Toki löytyy yksi hyväkin vaikutus näistä jo olemassa olevista vispilöistä: kun ne alkoivat jyristä, ei ole enää ollut susia kulkeilla tällä kylällä. Fiksuja eläimiä, kun eivät suostu elämään tässä ääni- ja valosaasteessa. Koska Pjelaxi on tämän ongelman jo hoitanut, Lautamäkeä ei enää tarvita.

Nyt on mielestäni aika etsiä vispilöille muita rakennuspaikkoja kuin Etelä-Pohjanmaa / Pohjanmaa, sillä tämän alueen asukkaat joutuvat elämään jo olemassa olevien teollisuusalueiden aiheuttamien haittojen kanssa.

Mielipide 9

Vastustan tuulivoimapuiston rakentamista tärkeälle luontoreitistölle. Reitistö, maasto ja ympäristö on tärkeä kokonaisuus matkailu- ja majoitus toimintaa jota alueen ympäristössä on. Myös mainostettu geopark menettää arvonsa jos alueella onkin luonnon sijasta tuulivoimapuisto.

Mielipide 10

Tämä hanke ei saa toteutua! Jo olemassa olevat tuulivoimalat aiheuttavat jatkuvaa matalataajuista meluhaittaa. Lisäksi voimaloiden tieltä kaadetaan metsää ja luonnon monimuotoisuus kärsii, kiinteistöjen arvot laskee. Tälle on tultava loppu!

Voiko tällainen olla edes laillista, rakentaa MERItuulivoimaloita näin paljon, näin lähelle asutusta?

Rahan takia ollaan ilmeisesti valmiita polttamaan, vaikka maa jalkojemme alta! Sanat eivät riitä, miten paljon vastustan kyseistä ja jo toteutuneita hankkeita! Törkeää!

Mielipide 11

Lautamäen tuulivoimalahankkeesta Teuvalle. Teuva ja sivykylät kuolee ihmisistä, joko muuttaa pois tai sairastuvat

tuulivoimaloiden melu ja infraäänistä. Itse olen sairastunut infraäänestä Paskoonharjun tuulivoimaloista, lähin 3km päässä ja 10 tuulimyllyä 5 km säteellä. Öisin ääni on ihan hirveää jurinaa, kuuluu myös päivisin. En saa nukuttua, korvia vihloo, päätä särkee ja sydän tykittää.

Tätäkö haluatte Teuvalaisille ja tuleville sukupolville, pilata oma elinympäristö. Ja lapset ja lapsenlapset joutuvat sitten huolehtimaan käyttämättömät tuulivoimalat pois, kun ensin itsekkäät tämän hetken

maanomistajat ja Teuvankunta ottaa rahat ja jälkikasvu hoitaa hirveät kustannukset tuulivoimaloiden hävitykseen. Luonto ja eläimet kärsii, pohjavesi alueet esim luonnon eläimien paikkana kärsii.

Siis kaikki tuhotaan, ei jää kenelläkään paikkaa tänne asumiseen ja luonnon rauhaa. Tuo infraääni jota kaikki ei kuule, mutta minä kuulen ja kärsin siitä. Kukaan ei ota vastuuta tästä, että sairastutaan. Eläimet kärsii, katoavat pois tuon äänen takia. Kukaan ei halua enää muuttaa Teuvalle, kylät autioituu, kun tuulivoimalat jyskyttää yötä päivää. Nämä Lautamäen tuulivoimalat on merivoimaloita isoja jotka on vielä isompia kuin Paskoonharjun tuulivoimalat yli 300m korkeat ja lapojen yhteispituus yli 200m, siis ihan järkyttävää. Teuva kaikki kuolee ja talot autioituu. Kukaan ei enää halua muuttaa tänne, eikä ostaa kotia täältä. Maisemat on jo tuhottu edellisillä tuulivoimaloilla ja ihmisiä sairastunut ja outoja äkillisiä kuolemia.

Muutenkin tuulivoimala hankkeen tekijät toimivat inhottavasti. Paskoonharjun tuulivoimaloita muka koekäytetään edelleen, sitä on nyt 2 vuotta kestänyt. Ei tarvitse maksaa kunnalle mitään kiinteistöveroja, kun koekäytetään. Niin huijausta koko touhu, ja melun suhteen ja etäisyyksien suhteen asutuksesta pitäisi olla yli 5km päähän, sekään ei varmaan riitä, kun äänet kuuluu yli 10km päähänkin, nyt muka 3km on joku raja, itse olen nyt kärsinyt 2 vuotta ja EPV ei ota vastuuta eikä kuntakaan näytä piittaavan kärsimyksistäni ja sairastelustani. Pyydän nyt vain, että noita Lautamäenkään tuulivoimaloita ei tule eikä mitään muitakaan enää yhtään. Minun kiinteistön kodin arvo on mennyt, kukaan ei ole muka vastuussa siitä. Omilla rahoilla ostettu ja kukaan ei korvaa ja myös te Lautamäen tuulivoimalahankkeesta Teuvalle.

Teuva ja sivukylät kuolee ihmisistä, joko muuttaa pois tai sairastuvat

Pyydän nyt vain, että noita Lautamäenkään tuulivoimaloita ei tule eikä mitään muitakaan enää yhtään.

suuniteilla olevia tuulivoimaloita ei rakenneta. Pidetään omista Teuvalaisista asukkaista, kylistä, luonnosta ja sen eläimistä huolta, pohjavesi alueet ja kaikki kaunis mitä on vielä jäljellä.

Muuten koko Teuva kuolee ja jälkipolvet ei tänne jää. Osaksi tämä on jo tuhottu Paskoonharjun tuulivoimaloilla. Ei se raha aina ratkaise, vaan me asukkaat ja kylän henki, joka olisi elinkelpoinen asua ja olla. Ei missään nimessä enää yhtään tuulivoimaloita Teuvalle.